

PRO BONO

December/2023

1. NOVELA ZÁKONA V SÚVISLOSTI SO ZLEPŠENÍM STAVU VEREJNÝCH FINANCIÍ

Vzhľadom na **vysoký deficit verejných financií a enormné zadĺženie Slovenska** sa má novelou zaviesť súbor konsolidačných opatrení, realizáciou ktorých sa zabezpečia **dodatočné príjmy štátneho rozpočtu**, čo prispeje k stabilizácii verejných financií a k **eliminácii negatívnych vplyvov na vývoj hospodárenia Slovenskej republiky**. Pri prijímaní týchto opatrení sa sleduje cieľ **primeraného rozdelenia daňovej záťaž**e medzi rôzne daňové subjekty. Opatrenia by mali mať čo najmenšie negatívne vplyvy na obyvateľov a mali by **primerane, proporcionálne a nediskriminačne zasahovať predovšetkým subjekty, ktoré dosahovali a je predpoklad, že budú dosahovať mimoriadne zisky**.

2. NOVELA ZÁKONA O FINANCOVANÍ ZÁKLADNÝCH ŠKÔL, STREDNÝCH ŠKÔL A ŠKOLSKÝCH ZARIADENÍ

Zákon č. **506/2023 Z. z.**, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. **597/2003 Z. z.** o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení bol prijatý dňa **08. decembra 2023** za účelom plnenia jedného z cieľov Plánu obnovy a odolnosti SR - reforma 3 komponentu 6 (Reforma systému poradenstva a prevencie a zabezpečenie systematického zberu dát v oblasti podpory duševného zdravia detí, žiakov a študentov).

3. NOVELA ZÁKONA O 13. DŮCHODKU

Zákon č. **443/2023** Z. z., ktorým sa doplňa zákon č. **296/2020** Z. z. o 13. dôchodku bol prijatý dňa **22. novembra 2023**, a to z dôvodu **posilnenia práva na primerané hmotné zabezpečenie v starobe, pri nespôsobilosti na prácu a pri strate žiteľa**.

4. NOVELA ZÁKONA V SÚVISLOSTI S POMOCOU SO SPLÁCANÍM ÚVEROV NA BÝVANIE

Predmetom tohto príspevku je najmä **(1) úprava nové daňového bonusu, (2) úprava povinnosti bánk a pobočiek zahraničných bánk vydávať pre spotrebiteľa čerpajúceho hypotekárny úver potvrdenie, (3) ostatné zmeny súvisiace s pomocou so splácaním úverov na bývanie**. Uvedené otázky sú predmetom úpravy zákona č. **508/2023** Z. z. v súvislosti s pomocou so splácaním úverov na bývanie (ďalej len „novela“).

5. ZÁKON O DOROVNÁVACEJ DANI A NOVELA DAŇOVÉHO PORIADKU

S cieľom **obmedziť daňovú konkurenciu štátov** v oblasti nízkeho efektívneho zdanenia príjmov právnických osôb a **zabezpečiť, aby podniky, ktoré sú súčasťou veľkých nadnárodných skupín, platili spravodlivý podiel dane bez ohľadu na to, kde pôsobia**, bol Národnou radou Slovenskej republiky prijatý zákon č. **507/2023** Z. z. o dorovnávej dani na zabezpečenie minimálnej úrovne zdanenia nadnárodných skupín podnikov a veľkých vnútroštátnych skupín a o doplnení zákona č. **563/2009** Z. z. o správe daní.

6. BITCOIN DOVŔŠIL 15 ROKOV

Bitcoin má dnes **15 rokov**: Všetko najlepšie k narodeninám! **Kto ho vlastne vytvoril? Je možné ukradnuté Bitcoinu navrátiť vlastníkovi?**

NOVELA ZÁKONOV V SÚVISLOSTI SO ZLEPŠENÍM STAVU VEREJNÝCH FINANCIÍ

1. PODMIENKY A DÔVODY PRIJATIA NOVELY

Vzhľadom na **vysoký deficit verejných financií a enormné zadĺženie Slovenska** sa má novelou zaviesť súbor konsolidačných opatrení, realizáciou ktorých sa zabezpečia **dodatočné príjmy štátneho rozpočtu**, čo prispeje k stabilizácii verejných financií a k **eliminácii negatívnych vplyvov na vývoj hospodárenia** Slovenskej republiky. Pri prijímaní týchto opatrení sa sleduje cieľ **primeraného rozdelenia daňovej záťaže** medzi rôzne daňové subjekty. Opatrenia by mali mať čo najmenšie negatívne vplyvy na obyvateľov a mali by **primerane, proporcionálne a nediskriminačne zasahovať predovšetkým subjekty, ktoré dosahovali a je predpoklad, že budú dosahovať mimoriadne zisky**.

2. PRÁVNE PREDPISY, KTORÉ SA MENIA ALEBO DOPLŇAJÚ NOVELOU

Zákonom č. **530/2023** Z. z. (ďalej len „novela“) sa menia a dopĺňajú **(1) zákon Slovenskej národnej rady č. 71/1992** Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“), **(2) zákon Slovenskej národnej rady č. 310/1992** Zb. o stavebnom sporení (ďalej len „zákon o stavebnom sporení“), **(3) zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 241/1993** Z. z. o štátnych sviatkoch, dňoch pracovného pokoja a pamätných dňoch (ďalej len „zákon o štátnych sviatkoch“), **(4) zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995** Z. z. o správnych poplatkoch (ďalej len „zákon o správnych poplatkoch“), **(5) zákon č. 68/1997** Z. z. o Matici slovenskej (ďalej len „zákon o Matici slovenskej“), **(6) zákon č. 311/2001** Z. z. Zákonník práce (ďalej len „Zákonník práce“), **(7) zákon č. 461/2003** Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“), **(8) zákon č. 595/2003** Z. z. o dani z príjmov (ďalej len „zákon o dani z príjmov“), **(9) zákon č. 43/2004** Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení (ďalej len „zákon o starobnom dôchodkovom

sporení“), **(10) zákon č. 106/2004** Z. z. o spotrebnej dani z tabakových výrobkov (ďalej len „zákon o spotrebnej dani“), **(11) zákon č. 222/2004** Z. z. o dani z pridanej hodnoty (ďalej len „zákon o DPH“), **(12) zákon č. 580/2004** Z. z. o zdravotnom poistení (ďalej len „zákon o zdravotnom poistení“), **(13) zákon č. 581/2004** Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou (ďalej len „zákon o zdravotných poisťovniach“), **(14) zákon č. 532/2010** Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska (ďalej len „zákon o RTVS“), **(15) zákon č. 235/2012** Z. z. o osobitnom odvode z podnikania v regulovaných odvetviach (ďalej len „zákon o osobitnom odvode“), **(16) zákon č. 519/2022** Z. z. o solidárnom príspevku z činností v odvetviach ropy, zemného plynu, uhlia a rafinérií (ďalej len „zákon o solidárnom príspevku“), **(17) zákon č. 309/2023** Z. z. o premenách obchodných spoločností a družstiev (ďalej len „zákon o premenách“), **(18) zákon č. 315/2023** Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o dani z príjmov (ďalej len „zákon č. 315/2023“) a **(19) zákon č. 530/2011** Z. z. o spotrebnej dani z alkoholických nápojov (ďalej len „zákon o spotrebnej dani z alkoholu“).

3. VŠEOBECNÝ PREHĽAD NIEKTORÝCH ZMIEN

A) ZÁKON O SPRÁVNÝCH POPLATKOCH A ZÁKON O SÚDNYCH POPLATKOCH

Zámerom legislatívnej úpravy **zákona o správnych poplatkoch a zákona o súdnych poplatkoch je valorizácia sadziieb vybraných poplatkov**. Primárne ide o úpravu sadziieb poplatkov v nadväznosti na infláciu, keďže náklady štátu na agendu správnych orgánov, súdov, orgánov súdov a prokuratúry priebežne rastú (mzdy, režia, IT systémy). **Valorizácia sadziieb poplatkov sa netýka tzv. percentuálne určených sadziieb poplatkov**, pri ktorých sa výška automaticky mení v závislosti od základu poplatku, ako aj poplatkov, pri ktorých nie je **rozpočtový vplyv významný**

alebo došlo k zmene príslušnej časti sadzobníka v posledných rokoch. Nezasahuje sa do nárokov na úľavy a oslobodenia. Zároveň sa preferuje zaokrúhľovanie nových sadzieb poplatkov s cieľom minimalizovať manipuláciu s hotovosťou.

B) ZÁKON O STAVEBNOM SPORENÍ

Vytvorenie tzv. **rodinnej zmluvy o stavebnom sporení**, pri ktorej je podľa predkladateľov novely stavebný sporiteľ neprímerane zvýhodnený oproti inému stavebnému sporiteľovi, spôsobuje diskrimináciu **(1) vo vzťahu k posudzovaniu príjmového limitu, (2) vo vzťahu k výške štátnej prémie a (3) vo vzťahu k výške poplatkov** za vedenie účtu stavebného sporiteľa. Zároveň zavedenie tzv. **rodinného stavebného sporenia** je podľa názoru Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky výrazne diskriminačné aj z dôvodu, že sa **nevzťahuje na jednorodičovské domácnosti s maloletým dieťaťom/detmi** (vrátane osamelých rodičov, ako napr. vdova, vdovec) a tiež ani na **domácnosti s maloletým dieťaťom/detmi, v ktorých rodičovské práva a povinnosti vykonávajú osoby, ktoré nie sú manželmi.**

C) ZÁKON O DANI Z PRÍJMOV

Zmenami v **zákone o dani z príjmov** sa má dosiahnuť vytvorenie predpokladov pre konsolidáciu verejných financií. Zákon o dani z príjmov sa v rámci konsolidačných opatrení zamerá predovšetkým na **(1) zvýšenie sadzby dane** na podiely na zisku (dividendy) vyplácané fyzickým osobám **zo 7 na 10 %**, **(2) zavedenie minimálnej dane pre právnické osoby**, **(3) odstránenie nesystémových opatrení** zavedených pri zdaňovaní príjmov z kapitálového majetku a virtuálnej meny a **(4) legislatívno-technické spresnenie** v súvislosti s predchádzajúcimi novelami.

C1 Minimálna daň právnickej osoby

Azda najdôležitejšou oblasťou, ktorú novela prináša, je úprava **minimálnej dane právnickej osoby** (ustanovenie **§ 46b** zákona o dani z príjmov).

Ustanovenie **§ 46b** zákona o dani z príjmov prináša prehľad výšky minimálnej dane právnickej osoby podľa jej zdaniteľných príjmov (výnosov) za zdaňovacie obdobie nasledovne: **(1)** ak daňovník dosiahol za zdaňovacie obdobie zdaniteľné príjmy **neprevyšujúce sumu 50 000 eur**, zaplatí minimálnu daň vo výške **340 eur**, **(2)** ak daňovník dosiahol za zdaňovacie obdobie zdaniteľné príjmy **prevyšujúce sumu 50 000 eur a neprevyšujúce sumu 250 000 eur**, zaplatí minimálnu daň vo výške **960 eur**, **(3)** ak daňovník dosiahol za zdaňovacie obdobie zdaniteľné príjmy **prevyšujúce sumu 250 000 eur a neprevyšujúce sumu 500 000 eur**, zaplatí minimálnu daň vo výške **1 920 eur** a **(4)** ak daňovník dosiahol za zdaňovacie obdobie zdaniteľné príjmy **prevyšujúce sumu 500 000 eur**, zaplatí minimálnu daň vo výške **3 840 eur**.

Nová právna úprava hovorí aj o tom, že v prípade daňovníka ktorého priemerný evidenčný počet zamestnancov, ktorými sú **fyzické osoby so zdravotným postihnutím, za zdaňovacie obdobie je najmenej 20 % z celkového priemerného evidenčného počtu zamestnancov**, sa minimálna daň podľa ustanovenia **§ 46b ods. 2** zákona o dani z príjmov **znižuje na polovicu**“ (ustanovenie **§ 46b ods. 3** zákona o dani z príjmov).

Minimálna daň sa od 1. januára 2024 netýka okrem fyzických osôb ani daňovníkov (právnických osôb): **(A) ktorým vznikla prvýkrát povinnosť podať daňové priznanie za zdaňovacie obdobie, v ktorom vznikli**, okrem daňovníkov, ktorí sú právnym nástupcom daňovníka zrušeného bez likvidácie, **(B) ktoré nie sú založené alebo zriadené na podnikanie** - napr. občianske združenia, nadácie, neinvestičné fondy a neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby, záujmové združenia právnických osôb, profesijné komory, politické strany a politické hnutia, štátom uznané cirkvi a náboženské spoločnosti, spoločenstvá vlastníkov bytov a nebytových priestorov, obce, **verejné obchodné spoločnosti a pod.**, **(C) ktoré prevádzkujú aj chránenú dielňu alebo chránené pracovisko**, **(D) ktoré sa zrušujú s likvidáciou alebo na ktorých bol vyhlásený konkurz v priebehu kalendárneho roka 2024** - neplatia minimálnu daň za zdaňovacie

obdobie, ktoré končí dňom predchádzajúcim dňu ich vstupu do likvidácie alebo dňom predchádzajúcim dňu vyhlásenia konkurzu, **(E) ktoré sú pozemkovými spoločnosťami** ak dosahujú len príjmy z činností podľa zákona o pozemkových spoločnostiach so **zdaniteľnými príjmami (výnosmi) neprevyšujúcimi sumu 10 000 eur** pod. (ustanovenie § 46b ods. 7 zákona o dani z príjmov).

C2 Zmeny niektorých daňových sadzieb

Po novom dochádza tiež k **zmene niektorých daňových sadzieb**. V prípade právnických osôb dochádza k zmene, v zmysle ktorej je sadzba dane pre právnické osoby zo základu dane zníženého o daňovú stratu **15 % pre daňovníka, ktorý dosiahol za zdaňovacie obdobie zdaniteľné príjmy (výnosy), neprevyšujúce sumu 60 000 eur (pôvodne 49 790 eur)** (ustanovenie § 15 zákona o dani z príjmov).

V prípade **fyzických osôb** dochádza k zvýšeniu sadzby dane z dividend z **pôvodných 7 % na nových 10 %** (ustanovenie § 15 zákona o dani z príjmov). **Právnické osoby naďalej dividendy nezdaňujú.**

D) ZÁKON O DPH

Novelou dochádza k **vylúčeniu podávania alkoholických nápojov z uplatňovania zníženej sadzby dane vo výške 10 %** zo základu dane, ktorá sa uplatňuje na reštauračné a stravovacie služby. Podávanie alkoholických nápojov v rámci poskytovania reštauračných a stravovacích služieb bude **podliehať základnej sadzbe dane vo výške 20 % zo základu dane.**

E) ZÁKON O OSOBITNOM ODVODE

Novela prináša do **zákona o osobitnom odvode** nevyhnuté opatrenie v rámci konsolidácie verejných financií. Keďže subjekty patriace do jedného regulovaného sektora dosahujú **výrazne vyššie zisky oproti iným regulovaným sektorom**, zákonodarca pristúpil k úprave zákona o osobitnom odvode a osobitných sadzieb v ňom zakotvených.

Sektorové dane sú štandardnou súčasťou daňových systémov a štáty nimi sledujú objektívne ciele svojej fiškálnej politiky, ktoré súvisia s výzvami vo verejných financiách a so správnym výkonom vnútroštátnych právomocí v daňovej oblasti. Tieto dane **zat'azujú navyše daňovníkov, pri ktorých je predpoklad, že majú schopnosť platiť do verejných zdrojov viac ako iné daňové subjekty.**

Novela prináša aj úpravu ustanovenia **§ 6** zákona o osobitnom odvode („**Sadzba odvodu**“).

„Sadzba odvodu je **(A) pre regulovanú osobu**, ktorá vykonáva činnosť v oblasti **bankovníctva** na základe bankového povolenia udeleného Národnou bankou Slovenska podľa osobitného predpisu, alebo na základe oprávnenia alebo povolenia na výkon činnosti v oblasti bankovníctva vydaného v inom členskom štáte Európskej únie a štáte, ktorý je zmluvnou stranou Dohody o Európskom hospodárskom priestore **0,025, (B) pre regulovanú osobu** neuvedenú v písmene a) **0,00363**“ (ustanovenie **§ 6** zákona o osobitnom odvode).

F) ZÁKON O SOCIÁLNOM POISTENÍ

V **zákone o sociálnom poistení** dochádza napríklad k úprave tzv. **rodičovského dôchodku**, a to najmä úpravou ustanovení **§ 66b ods. 6 a § 116 ods. 3** zákona o sociálnom poistení.

„**Nárok na rodičovský dôchodok** v príslušnom kalendárnom roku a nárok na jeho výplatu trvá do **31. decembra** príslušného kalendárneho roka, aj ak podmienky nároku na rodičovský dôchodok a nároku na jeho výplatu poberateľ dôchodku po dovŕšení dôchodkového veku prestal spĺňať po **31. máji** príslušného kalendárneho roka“ (ustanovenie **§ 66b ods. 6** zákona o sociálnom poistení).

„Rodičovský dôchodok sa jednorazovo vyplátí v jednej úhrnej splátke v **(A) júni príslušného kalendárneho roka alebo (B) mesiaci nasledujúcom po mesiaci jún príslušného kalendárneho roka**, v ktorom sa prvýkrát vyplátí splátka dôchodku, od ktorého výplaty je odvodený nárok na rodičovský dôchodok v príslušnom

kalendárnom roku“ (ustanovenie § 116 ods. 3 zákona o sociálnom poistení).

Zmeny sa dotýkajú aj oblasti **sadzby poistného na starobné poistenie**, a to úpravou ustanovenia § 131 ods. 2 zákona o sociálnom poistení.

„Sadzba poistného na starobné poistenie je pre **(A) zamestnanca, ktorý je sporiteľ** podľa osobitného predpisu a nevypláca sa mu starobný dôchodok alebo predčasný starobný dôchodok podľa osobitného predpisu, **4 % z vymeriavacieho základu, (B) zamestnávateľa za zamestnanca**, ktorý je sporiteľ podľa osobitného predpisu a nevypláca sa mu starobný dôchodok alebo predčasný starobný dôchodok podľa osobitného predpisu, v roku **2024 a nasledujúcich rokoch 10 % z vymeriavacieho základu, (C) povinnej dôchodkovo poistenú samostatne zárobkovo činnú osobu**, ktorá je sporiteľ podľa osobitného predpisu a nevypláca sa jej starobný dôchodok alebo predčasný starobný dôchodok podľa osobitného predpisu, **dobrovoľne dôchodkovo poistenú osobu**, ktorá je sporiteľ podľa osobitného predpisu a nevypláca sa jej starobný dôchodok alebo predčasný starobný dôchodok podľa osobitného predpisu, **štát za fyzické osoby** uvedené v ustanovení § 128 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, ktoré sú sporitelia podľa osobitného predpisu a nevypláca sa im starobný dôchodok alebo predčasný starobný dôchodok podľa osobitného predpisu, a **Sociálnu poisťovňu za poberateľov úrazovej renty** priznanej podľa ustanovenia § 88 zákona o sociálnom poistení, ktorí do **31. júla 2006** nedovršili dôchodkový vek alebo im nebol priznaný predčasný starobný dôchodok a ktorí sú sporitelia podľa osobitného predpisu a nevypláca sa im starobný dôchodok alebo predčasný starobný dôchodok podľa osobitného predpisu, v roku **2024 a nasledujúcich rokoch 14 % z vymeriavacieho základu**“ (ustanovenie § 131 ods. 2 zákona o sociálnom poistení).

G) ZÁKON O SPOTREBNEJ DANI Z ALKOHOLU

Novelou dochádza k **zvýšeniu sadzby spotrebnej dane z alkoholického nápoja, ktorým je lieh.**

H) ZÁKON O RTVS

V rámci **zákona o RTVS** sa v súvislosti s potrebou ozdravenia verejných financií ustanovuje **príspevok pre Rozhlas a televíziu Slovenska vo výške najmenej 0,12% z HDP.**

„**Nárokovateľný príspevok** sa poskytuje **v celej sume bezhotovostne** na účet Rozhlasu a televízie Slovenska do **31. januára** kalendárneho roka, na ktorý sa nárokovateľný príspevok poskytuje. Ak Ministerstvo financií Slovenskej republiky v priebehu kalendárneho roka, na ktorý sa nárokovateľný príspevok poskytuje, schváli rozpočtové opatrenie, ktorým **navýši nárokovateľný príspevok** nad úroveň sumy poskytnutej podľa prvej vety, časť nárokovateľného príspevku uvedená v rozpočtovom opatrení sa **poskytuje bezhotovostne na účet** Rozhlasu a televízie Slovenska do **15 dní** od schválenia tohto rozpočtového opatrenia“ (ustanovenie § 21 ods. 4 zákona o RTVS).

I) ZÁKON O ŠTÁTNYCH SVIATKOCH

Pre štátne sviatky **1. september - Deň Ústavy Slovenskej republiky** sa ustanovuje výnimka z pravidla, že štátne sviatky sú dňami pracovného pokoja. **1. september bude štátnym sviatkom, ale nebude dňom pracovného pokoja, ani sviatkom** v zmysle príslušných ustanovení Zákonníka práce. Uvedená úprava sa zavádza z dôvodu potreby **zníženia celkového počtu dní pracovného pokoja**, čo bude mať pozitívny vplyv na hospodárenie štátu a zamestnanosť.

Novela obsahuje aj veľké množstvo ďalších zmien a úprav, ktoré majú zlepšiť stav verejných financií, preto odkazujeme aj na plné znenie novely.

4. ÚČINNOSŤ NOVELY

Novela nadobúda účinnosť čiastočne **(A) dňa 31. decembra 2023, čiastočne (B) dňa 01. januára 2024, čiastočne (C) dňa 01. februára 2024 a čiastočne (D) dňa 01. apríla 2024.**

Publikované dňa 29.01.2024.

NOVELA ZÁKONA O FINANCOVANÍ ZÁKLADNÝCH ŠKÔL, STREDNÝCH ŠKÔL A ŠKOLSKÝCH ZARIADENÍ

1. CIEĽ A PODMIENKY PRIJATIA NOVELY

Zákon č. **506/2023** Z. z. (ďalej len „novela“), ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. **597/2003** Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení (ďalej len „zákon o financovaní“) bol prijatý dňa **08. decembra 2023 za účelom plnenia jedného z cieľov Plánu obnovy a odolnosti SR** - reforma 3 komponentu 6 (**Reforma systému poradenstva a prevencie a zabezpečenie systematického zberu dát v oblasti podpory duševného zdravia detí, žiakov a študentov**).

Prvým krokom plnenia cieľa je **komplexná zmena systému a transformácia zariadení poradenstva a prevencie**. Druhým krokom plnenia cieľa je **zmena financovania zariadení poradenstva a prevencie**. Zmena financovania spočíva v tom, že cirkevné zariadenia poradenstva a prevencie a súkromné zariadenia poradenstva a prevencie (ďalej len „neštátne zariadenia“) už **nebudú financované obcami alebo samosprávnymi krajinami z výnosu dane z príjmov fyzických osôb**.

Doteraz poskytovali neštátnym zariadeniam finančné prostriedky na mzdy a prevádzku **obce alebo samosprávne kraje z výnosu dane z príjmov fyzických osôb podľa počtu detí, ktorým boli v predchádzajúcom roku poskytnuté služby v zariadeniach poradenstva a prevencie**. Podľa novely sa neštátne zariadenia majú financovať zo **štátneho rozpočtu nielen na základe počtu detí, pre ktoré bola vykonaná odborná činnosť, ale aj na základe počtu jednotlivých výkonov odbornej činnosti uskutočnených zariadením poradenstva a prevencie za uplynulý školský rok**. Navrhovaná zmena financovania zabezpečí **rovnaký model financovania poradenských služieb pre všetky zariadenia poradenstva a prevencie bez ohľadu na druh zriaďovateľa**.

Novelou sa mení a dopĺňa aj **(A) zákon č. 596/2003** Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej

samospráve (ďalej len „zákon o štátnej správe v školstve“) a **(B) zákon č. 245/2008** Z. z. o výchove a vzdelávaní (ďalej len „školský zákon“).

2. PREDMET ZÁKONA

Prvou zmenou, ktorú novela do zákona o financovaní priniesla je úprava ustanovenia **§ 1 ods. 1 písm. a)** zákona o financovaní, upravujúceho **predmet úpravy** zákona o financovaní.

„Zákon o financovaní upravuje financovanie **(1) škôl**, v ktorých sa vzdelávanie považuje za sústavnú prípravu na povolanie, **(2) materských škôl pre deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami** zriadených regionálnymi úradmi školskej správy (ďalej len „regionálny úrad“), **(3) školských zariadení zriadených** regionálnymi úradmi, **(4) zariadení poradenstva a prevencie** zriadených štátom uznanými cirkvami alebo náboženskými spoločnosťami (ďalej len „cirkevné zariadenie poradenstva a prevencie“) a **(5) zariadení poradenstva a prevencie** zriadených inými právnickými osobami alebo inými fyzickými osobami (ďalej len „súkromné zariadenie poradenstva a prevencie“), ktoré **sú zaradené do siete škôl a školských zariadení** Slovenskej republiky podľa osobitného predpisu“ (ustanovenie **§ 1 ods. 1 písm. a)** zákona o financovaní).

Uvedená zmena je východiskovým bodom k **zmene financovania neštátnych zariadení poradenstva a prevencie, ktoré boli doposiaľ financované z výnosu dane z príjmov fyzických osôb**, a ich nastavenie na financovanie **zo štátneho rozpočtu** podľa zákona o financovaní. Predmetná úprava spresňuje, ktoré školy a školské zariadenia sú financované podľa zákona o financovaní.

Novinkou je aj doplnenie nového ustanovenia **§ 1 ods. 5** zákona o financovaní.

„Zo štátneho rozpočtu sa prispieva na financovanie **cirkevných zariadení poradenstva a prevencie a na financovanie súkromných zariadení poradenstva a prevencie** rovnako ako štátnym zariadeniam poradenstva a prevencie podľa ustanovenia § 5 zákona o financovaní, ak ustanovenie § 6aa zákona o financovaní neustanovuje inak“ (ustanovenie § 1 ods. 5 zákona o financovaní).

3. ZDROJE FINANCOVANIA

Zmeny sa dotknú aj oblasti **zdrojov financovania**, a to doplnením nových ustanovení § 2 ods. 3 a 7 zákona o financovaní.

„Zdroje financovania cirkevných zariadení poradenstva a prevencie a súkromných zariadení poradenstva a prevencie sú **(A) prostriedky zo štátneho rozpočtu** v kapitole ministerstva podľa ustanovenia § 3 zákona o financovaní, **(B) prostriedky od iných fyzických osôb a právnických osôb za prenájom priestorov a zariadenia zariadení poradenstva a prevencie** v čase, keď sa nevyužívajú na vykonávanie odbornej činnosti, **(C) zisk z podnikateľskej činnosti**, **(D) príspevky od zriaďovateľov**, **(E) príspevky od žiakov, rodičov alebo inej osoby**, ktorá má voči dieťaťu alebo žiakovi vyživovaciu povinnosť, na úhradu nákladov za vykonanú odbornú činnosť, **(F) príspevky a dary**“ (ustanovenie § 2 ods. 3 zákona o financovaní).

„Cirkevné zariadenia poradenstva a prevencie a súkromné zariadenia poradenstva a prevencie použijú zdroje financovania podľa ustanovenia § 2 ods. 3 písm. e) zákona o financovaní na účel podľa ustanovenia § 2 ods. 4 zákona o financovaní, **na kapitálové výdavky na modernizáciu špeciálnych pomôcok, kompenzačných pomôcok a na riešenie havarijných situácií**; zdroje financovania podľa ustanovenia § 2 ods. 3 písm. b) až d) a f) zákona o financovaní použijú aj na **financovanie rozvoja**“ (ustanovenie § 2 ods. 7 zákona o financovaní).

Cieľom nových ustanovení § 2 ods. 3 a 7 zákona o financovaní je v súvislosti so zmenou financovania neštátnych zariadení poradenstva a prevencie **určiť zdroje ich financovania a účel použitia týchto zdrojov**. Vychádza sa pritom z obdobnej konštrukcie, ako je použitá pri **zdrojoch financovania škôl**, pričom sú uvedené len tie zdroje, ktoré sú relevantné pre zariadenia poradenstva a prevencie.

4. FINANCOVANIE ŠTÁTNYCH MATERSKÝCH ŠKÔL A ŠTÁTNYCH ŠKOLSKÝCH ZARIADENÍ

Novelou dochádza tiež k doplneniu nového ustanovenia § 5 ods. 4 zákona o financovaní, cieľom ktorého je **určenie východiskových údajov, ktoré sa použijú pri výpočte finančných prostriedkov** pre zariadenia poradenstva a prevencie vo všeobecnosti. Pri výpočte objemu finančných prostriedkov sa bude vychádzať **z počtu detí, ktorým bola poskytnutá odborná činnosť** zariadením poradenstva a prevencie. Zároveň sa budú zohľadňovať aj **výkony odborných činností poskytnutých príslušným zariadením za uplynulý školský rok**. Zohľadňovanie výkonov reflektuje to, že rôzne činnosti majú rôznu nákladovú náročnosť.

Konkrétne znenie nového ustanovenia § 5 ods. 4 zákona o financovaní je nasledovné: „Pri určovaní objemu finančných prostriedkov podľa ustanovenia § 5 ods. 1 zákona o financovaní pre zariadenia poradenstva a prevencie v zriaďovateľskej pôsobnosti regionálneho úradu sa vychádza z **počtu detí alebo žiakov, pre ktoré príslušné zariadenie poradenstva a prevencie vykonalo odbornú činnosť, a jednotlivých výkonov odbornej činnosti uskutočnených zariadením poradenstva a prevencie za predchádzajúci školský rok**; pri novovzniknutých zariadeniach poradenstva a prevencie sa v prvom roku činnosti vychádza z **počtu detí alebo žiakov, pre ktoré príslušné zariadenie poradenstva a prevencie vykonáva odbornú činnosť**“ (ustanovenie § 5 ods. 4 zákona o financovaní).

5. FINANCOVANIE CIRKEVNÝCH ZARIADENÍ PORADENSTVA A PREVENIE A SÚKROMNÝCH ZARIADENÍ PORADENSTVA A PREVENIE

Azda najvýraznejšou zmenou, ktorú novela do zákona o financovaní prináša je doplnenie nového ustanovenia **§ 6aa** zákona o financovaní, predmetom ktorého je úprava **financovania cirkevných zariadení poradenstva a prevencie súkromných zariadení poradenstva a prevencie**. Predmetné doplnenie bolo prijaté vzhľadom na to, že neštátne zariadenia poradenstva a prevencie budú financované zo štátneho rozpočtu, je potrebné určiť spôsob a podmienky pridelenia a poskytovania finančných prostriedkov pre tieto neštátne zariadenia zo štátneho rozpočtu.

„Pri financovaní cirkevných zariadení poradenstva a prevencie a súkromných zariadení poradenstva a prevencie, ktoré sa uskutočňuje z kapitoly ministerstva, sa postupuje podľa ustanovení **§ 4af, § 4d, § 4e a § 5 ods. 4** zákona o financovaní“ (ustanovenie **§ 6aa ods. 1** zákona o financovaní).

„Podmienkou na pridelenie finančných prostriedkov podľa ustanovenia **§ 6aa ods. 1** zákona o financovaní na nasledujúci kalendárny rok je **vypracovanie správy o hospodárení zariadenia poradenstva a prevencie za predchádzajúci rok** podľa ustanovenia **§ 7 ods. 2 a 3** zákona o financovaní, ak počas neho už pôsobilo, a jej predloženie podľa ustanovenia **§ 7 ods. 1** zákona o financovaní prostredníctvom zriaďovateľa príslušnému regionálnemu úradu“ (ustanovenie **§ 6aa ods. 2** zákona o financovaní).

„Zriaďovateľ cirkevného zariadenia poradenstva a prevencie a súkromného zariadenia poradenstva a prevencie je **povinný použiť finančné prostriedky pridelené podľa ustanovenia § 5** zákona o financovaní na úhradu **osobných nákladov a prevádzkových nákladov okrem nájomného podľa zmluvy o kúpe prenajatej veci a okrem reklamy**“ (ustanovenie **§ 6aa ods. 3** zákona o financovaní).

„Regionálny úrad oznámi **najneskôr do 30 pracovných dní** po nadobudnutí účinnosti zákona o

štátnom rozpočte zriaďovateľovi cirkevného zariadenia poradenstva a prevencie a zriaďovateľovi súkromného zariadenia poradenstva a prevencie **výšku normatívneho príspevku pre zariadenia poradenstva a prevencie v ich zriaďovateľskej pôsobnosti** prideleného ministerstvom podľa ustanovenia **§ 6aa ods. 1** zákona o financovaní. Pre výpočet normatívneho príspevku pre zariadenie poradenstva a prevencie sa použijú **údaje zapísané zariadením poradenstva a prevencie do Centrálného registra detí, žiakov a poslucháčov**“ (ustanovenie **§ 6aa ods. 4** zákona o financovaní).

„Zriaďovateľ cirkevného zariadenia poradenstva a prevencie a zriaďovateľ súkromného zariadenia poradenstva a prevencie **najneskôr do 15 dní** po doručení oznámenia regionálneho úradu podľa ustanovenia **§ 6aa ods. 4** zákona o financovaní **rozišle finančné prostriedky na kalendárny rok pre jednotlivé zariadenia poradenstva a prevencie vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti**“ (ustanovenie **§ 6aa ods. 5** zákona o financovaní).

6. ZÁKON O ŠTÁTNEJ SPRÁVE V ŠKOLSTVE

Novelou sa mení aj **zákon o štátnej správe v školstve**. Úprava súvisí so zmenou financovania cirkevných zariadení poradenstva a prevencie a súkromných zariadení poradenstva a prevencie. **Zmena financovania bude spočívať vo vyňatí financovania neštátnych zariadení poradenstva a prevencie, ktorým obce a samosprávne kraje poskytovali finančné prostriedky z výnosu dane z príjmov fyzických osôb a nastavenie ich financovania zo štátneho rozpočtu.**

V prechodnom ustanovení **§ 39hl** zákona o štátnej správe v školstve sa upravuje **sankcia za poskytnutie neúplných údajov** pre potreby financovania zariadení poradenstva a prevencie.

7. ŠKOLSKÝ ZÁKON

Novelou sa mení aj **školský zákon**. Pri výpočte objemu finančných prostriedkov pre zariadenia poradenstva a prevencie sa bude vychádzať z **počtu detí, ktorým bola poskytnutá odborná činnosť zariadením poradenstva a prevencie, ale**

aj z výkonov odborných činností poskytnutých príslušným zariadením za uplynulý školský rok.

Z tohto dôvodu budú zariadenia poradenstva a prevencie do Centrálného registra detí, žiakov a poslucháčov **vkladať údaj o rozsahu odborných činností, ktorý deťom alebo žiakom poskytl;**

tento údaj nie je osobným údajom o fyzickej osobe.

Zákon nadobudol účinnosť dňom vyhlásenia, teda dňa **23. decembra 2023.**

Publikované dňa 29.01.2024.

NOVELA ZÁKONA O 13 DŮCHODKU

1. DŮVOD A PODMIENKY PRIJATIA NOVELY

Zákon č. **443/2023** Z. z. (ďalej len „novela“) ktorým sa dopĺňa zákon č. **296/2020** Z. z. o 13. dôchodku (ďalej len „zákon o 13. dôchodku“) bol prijatý dňa **22. novembra 2023**, a to z dôvodu **posilnenia práva na primerané hmotné zabezpečenie v starobe, pri nespôsobilosti na prácu a pri strate živila.**

Podľa predkladateľov novely nebolo v zmysle doteraz platnej právnej úpravy možné hovoriť o 13. dôchodku v pravom slova zmysle, nakoľko jeho výška **bola neprimeraná vo vzťahu k výške vyplácanej dôchodkovej dávky v prípade drvivej väčšiny poberateľov 13. dôchodku.**

Koncom roka 2023 bol súčasťou legislatívneho procesu návrh novej právnej úpravy 13. dôchodku ako dôchodkovej dávky, ktorej cieľom je, aby sa suma 13. dôchodku od roku 2024 **odvíjala od výšky priemerného dôchodku.** Nakoľko túto právnu úpravu už nebolo možné z technických dôvodov zrealizovať v roku 2023, novela má na preklenie tohto obdobia priniesť vyplatenie dodatočného 13. dôchodku v sume (**navrhovanej 150 eur, ale nakoniec schválenej vo výške 300 eur**) pre každého poberateľa dôchodkovej dávky, a to v decembri 2023.

2. ČO JE TO 13. DŮCHODOK

V súčasnosti 13. dôchodok upravuje **zákon o 13. dôchodku**, ktorého obsahom je najmä úprava **(1) podmienok nároku na 13. dôchodok (ustanovenie § 2 zákona o 13. dôchodku), (2) sumy 13. dôchodku (ustanovenie § 3 zákona o 13. dôchodku), (3) príslušnosti orgánu verejnej správy (ustanovenie § 4 zákona o 13. dôchodku)** a podobne.

13. dôchodok je v zmysle ustanovenia **§ 1** zákona o 13. dôchodku **štátnou sociálnou dávkou.**

Súčasťou zákona o 13. dôchodku je aj viacero prechodných ustanovení, upravujúcich **nárok**

a podmienky vyplácania **13. dôchodku v tom ktorom roku.** Najnovším prechodným ustanovením zákona o 13. dôchodku je ustanovenie **§ 14** zákona o 13. dôchodku („**Prechodné ustanovenia účinné dňom vyhlásenia**“), ktoré do zákona o 13. dôchodku **doplnila práve novela.**

3. NÁROK NA 13. DŮCHODOK V DECEMBRI 2023

„Nárok na 13. dôchodok v decembri 2023 má poberateľ dôchodku, **ktorý má v decembri 2023 nárok na výplatu dôchodku** podľa ustanovenia **§ 2** zákona o 13. dôchodku“ (ustanovenie **§ 14 ods. 1** zákona o 13. dôchodku).

Pre prehľadnosť si dovoľujeme upriamiť pozornosť aj na ustanovenie **§ 2** zákona o 13. dôchodku, upravujúce **druhy dôchodkov, pri poberaní ktorých vzniká ich poberateľom nárok aj na 13. dôchodok.**

„Nárok na 13. dôchodok má poberateľ dôchodku, ktorý má v novembri kalendárneho roka nárok na výplatu **(A) starobného dôchodku, predčasného starobného dôchodku, invalidného dôchodku, vdovského dôchodku, vdoveckého dôchodku, sirotského dôchodku alebo sociálneho dôchodku** podľa osobitných predpisov, **(B) výsluhového dôchodku, invalidného výsluhového dôchodku, vdovského výsluhového dôchodku, vdoveckého výsluhového dôchodku alebo sirotského výsluhového dôchodku** prekvalifikovaného podľa osobitného predpisu zo **starobného dôchodku, invalidného dôchodku, čiastočného invalidného dôchodku, dôchodku za výsluhu rokov, vdovského dôchodku, vdoveckého dôchodku alebo sirotského dôchodku** priznaného podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení, na ktoré vznikol nárok do **30. apríla 1998** a stali sa dávkami výsluhového zabezpečenia podľa predpisu účinného od **1. mája 1998** alebo na ktoré vznikol nárok do **30. júna 2002** a stali sa dávkami výsluhového zabezpečenia podľa osobitného predpisu, **(C) vdovského výsluhového dôchodku, vdoveckého výsluhového dôchodku alebo**

sirotského výsluhového dôchodku po poberateľovi prekvalifikovaného starobného dôchodku, prekvalifikovaného invalidného dôchodku, prekvalifikovaného čiastočného invalidného dôchodku alebo prekvalifikovaného dôchodku za výsluhu rokov“ (ustanovenie § 2 zákona o 13. dôchodku).

Nové prechodné ustanovenie § 14 zákona o 13. dôchodku určuje ďalej aj **výšku 13. dôchodku a termín jeho vyplatenia.**

„Suma 13. dôchodku podľa ustanovenia § 14 ods. 1 zákona o 13. dôchodku je **300 eur**“ (ustanovenie § 14 ods. 2 zákona o 13. dôchodku).

Zaujímavosťou je, že pôvodná suma, navrhnutá v návrhu novely a v dôvodovej správe bola určená vo výške **150 eur**. V priebehu legislatívneho procesu však došlo k **schváleniu pozmeňujúceho návrhu Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre sociálne veci**, ktorého obsahom bolo

zvýšenie sumy 13. dôchodku zo 150 eur na 300 eur.

„13. dôchodok podľa ustanovenia § 14 ods. 1 zákona o 13. dôchodku sa vyplatí v **decembri 2023**“ (ustanovenie § 14 ods. 3 zákona o 13. dôchodku).

„Na 13. dôchodok podľa ustanovení § 14 ods. 1 zákona o 13. dôchodku sa ustanovenia § 4, § 5, § 6 ods. 2 a 3, § 7, § 8 ods. 2 a 3 a § 10 zákona o 13. dôchodku vzťahujú rovnako“ (ustanovenie § 14 ods. 4 zákona o 13. dôchodku).

4. ÚČINNOSŤ NOVELY

Novela nadobudla účinnosť dňom vyhlásenia, teda dňa **25. novembra 2023**.

Publikované dňa 29.01.2024.

NOVELA V SÚVISLOSTI S POMOCOU SO SPLÁCANÍM ÚVEROV NA BÝVANIE

1. OBSAHOVÝ PREHLAD PRÍSPEVKU

Predmetom tohto príspevku je najmä (1) úprava nového daňového bonusu, (2) úprava povinnosti bánk a pobočiek zahraničných bánk vydávať pre spotrebiteľa čerpaného hypotekárny úver potvrdenie, (3) ostatné zmeny súvisiace s pomocou so splácaním úverov na bývanie. Uvedené otázky sú predmetom úpravy zákona č. 508/2023 Z. z. v súvislosti s pomocou so splácaním úverov na bývanie (ďalej len „novela“).

2. PRÁVNE PREDPISY, KTORÉ SA MENIA V SÚVISLOSTI S POMOCOU SO SPLÁCANÍM ÚVEROV NA BÝVANIE

Novelou sa mení a dopĺňa (1) zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov (ďalej len „zákon o dani z príjmov“), (2) zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách (ďalej len „zákon o bankách“), (3) zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) (ďalej len „daňový poriadok“) a (4) zákon č. 90/2016 Z. z. o úveroch na bývanie (ďalej len „zákon o úveroch“).

3. ZÁKON O DANI Z PRÍJMOV

A) USTANOVENIE § 33a ZÁKONA O DANI Z PRÍJMOV

Prvou zmenou, ktorú novela do zákona o dani z príjmov prináša je úprava ustanovenia § 33a ods. 1 zákona o dani z príjmov.

Pre prehľadnosť si na úvod dovoľujeme odcitovať pôvodné znenie ustanovenia § 33a ods. 1 a následne sa pristavíme pri zmenách, ktoré v súvislosti s týmto ustanovením priniesla novela.

„Daňovníkovi vzniká nárok na daňový bonus na zaplatené úroky v príslušnom zdaňovacom období vypočítané z výšky poskytnutého úveru na bývanie,

na základe jednej zmluvy o úvere na bývanie, najviac zo sumy 50 000 eur na jednu tuzemskú nehnuteľnosť určenú na bývanie, ktorou je byt alebo rodinný dom, ak má (A) najmenej 18 rokov a najviac 35 rokov ku dňu podania žiadosti o tento úver, (B) priemerný mesačný príjem vypočítaný z jeho zdaniteľných príjmov, ktoré sú súčasťou základu dane (čiastkového základu dane) z príjmov podľa ustanovení § 5, 6 a 8 zákona o dani z príjmov a osobitného základu dane z príjmov podľa ustanovení § 7 a 51e zákona o dani z príjmov za kalendárny rok predchádzajúci kalendárnemu roku, v ktorom bola uzavretá zmluva o úvere na bývanie, najviac vo výške 1,3 násobku priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zistenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za kalendárny rok predchádzajúci kalendárnemu roku, v ktorom bola uzavretá zmluva o úvere na bývanie; priemerný mesačný príjem sa vypočíta ako jedna dvanásťina zo (A) súčtu zdaniteľných príjmov, ktoré sú súčasťou základu dane (čiastkového základu dane) z príjmov podľa ustanovení § 5, 6 a 8 zákona o dani z príjmov a (B) osobitného základu dane z príjmov podľa ustanovení § 7 a 51e zákona o dani z príjmov“.

Novela z pôvodného znenia ustanovenia § 33a ods. 1 zákona o dani z príjmov vypúšťa slová „najviac zo sumy 50 000 eur“. Po novom tak z právnej úpravy vypadáva limit 50 000 eur, ktorý predstavoval maximálnu z sumu, z ktorej sa vyrátaval nárok na daňový bonus na zaplatené úroky.

Novela ďalej v rámci ustanovenia § 33a ods. 1 zákona o dani z príjmov vkladá za slovo „byt alebo rodinný dom“ slová „slúžiace výlučne k jeho vlastnému trvalému bývaniu alebo k jeho vlastnému trvalému bývaniu spolu s blízkymi osobami“. Daňový bonus na zaplatené úroky sa tak bude podľa nových pravidiel uplatňovať len na byt

alebo rodinný dom, ktorý daňovníkovi, uplatňujúcemu si daňový bonus, **samému alebo spoločne** s jeho blízkymi osobami, **slúži na trvalé bývanie**.

Novela tiež v rámci ustanovenia **§ 33a ods. 1 písm. b)** zákona o dani z príjmov prináša **zvýšenie maximálneho priemerného mesačného príjmu z 1,3 na 1,6 násobok** priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zistenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za kalendárny rok predchádzajúci kalendárnemu roku, v ktorom bola uzavretá zmluva o úvere na bývanie.

Ďalšou zmenou, ktorú novela v súvislosti s daňovým bonusom na zaplatené úroky prináša je **zvýšenie maximálnej novej hranice pre uplatnenie tohto daňového bonusu zo 400 eur na 1 200 eur**. Po novom tak ustanovenie **§ 33a ods. 3** zákona o dani z príjmov, upravujúce uvedený limit, znie nasledovne: „Daňovým bonusom na zaplatené úroky je suma vo výške **50 % zo zaplatených úrokov** v príslušnom zdaňovacom období podľa ustanovenia **§ 33a ods. 1** zákona o dani z príjmov, **najviac však do výšky 1 200 eur za rok**“.

B) PRECHODNÉ USTANOVENIA K ÚPRAVÁM ÚČINNÝM OD 01. JANUÁRA 2024

Novela po novom prináša aj ustanovenie **§ 52zzy** zákona o dani z príjmov, predmetom, ktorého sú **prechodné ustanovenia**, upravujúce najmä časovú pôsobnosť ustanovenia **§ 33a** zákona o dani z príjmov.

B1 Časová pôsobnosť

„Ustanovenie **§ 33a** v znení účinnom do **31. decembra 2023** sa **poslednýkrát** použije na zmluvy o úvere na bývanie uzavreté **najneskôr do 31. decembra 2023**“ (ustanovenie **§ 52zzy ods. 1** zákona o dani z príjmov).

„Ustanovenie **§ 33a** v znení účinnom od **1. januára 2024** sa **prvýkrát použije** na zmluvy o úvere na bývanie uzavreté **najskôr po 31. decembri 2023**“ (ustanovenie **§ 52zzy ods. 2** zákona o dani z príjmov).

B2 Mechanizmus uplatňovania daňového bonusu podľa nových pravidiel

„Daňovníkovi vzniká nárok na daňový bonus zo zvýšenia zaplatenej splátky v zdaňovacom období roku 2023 vypočítaný z poskytnutého úveru na bývanie, na základe jednej zmluvy o úvere na bývanie, na jednu tuzemskú nehnuteľnosť určenú na bývanie, ktorou je byt alebo rodinný dom **slúžiace výlučne k jeho vlastnému trvalému bývaniu alebo k jeho vlastnému trvalému bývaniu spolu s blízkymi osobami**, ak má priemerný mesačný príjem vypočítaný z jeho zdaniteľných príjmov, ktoré sú súčasťou základu dane (čiastkového základu dane) z príjmov podľa ustanovení **§ 5, 6 a 8** zákona o dani z príjmov a osobitného základu dane z príjmov podľa ustanovení **§ 7 a 51e** zákona o dani z príjmov **za zdaňovacie obdobie roku 2022, najviac vo výške 1,6 násobku** priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zistenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky **za rok 2022**; priemerný mesačný príjem sa vypočíta ako **jedna dvanástina** zo súčtu zdaniteľných príjmov, ktoré sú súčasťou základu dane (čiastkového základu dane) z príjmov podľa ustanovení **§ 5, 6 a 8** zákona o dani z príjmov a osobitného základu dane z príjmov podľa ustanovení **§ 7 a 51e** zákona o dani z príjmov“ (ustanovenie **§ 52zzy ods. 4** zákona o dani z príjmov).

„Daňovým bonusom zo zvýšenia zaplatenej splátky podľa ustanovenia **§ 52zzy ods. 4** zákona o dani z príjmov je **suma vo výške 75 % z rozdielu** medzi zaplatenou nižšou priemernou ročnou splátkou v zdaňovacom období roku 2022 a zaplatenou vyššou ročnou splátkou v zdaňovacom období roku 2023, **najviac však do výšky 1 800 eur** za rok. Spôsob výpočtu uvedený v prvej vete sa **použije počas celého obdobia uplatňovania daňového bonusu** zo zvýšenia zaplatenej splátky. Ak k zmene výšky splátky dôjde v priebehu zdaňovacieho obdobia, daňovník **má nárok na pomernú časť daňového bonusu zo zvýšenia zaplatenej splátky pripadajúcu na počet kalendárnych mesiacov v zdaňovacom období**, a to od mesiaca, v ktorom došlo k zvýšeniu zaplatenej splátky oproti výške zaplatenej splátky **v roku 2022 v mesačnej výške**

najviac 150 eur. Primerane sa postupuje aj pri uplatnení pomernej časti maximálnej sumy daňového bonusu zo zvýšenia zaplatenej splátky uvedenej v prvej vete“ (ustanovenie § 52zzy ods. 6 zákona o dani z príjmov).

B3 Spoludlžníci

„Ak je daňovník dlžníkom zo zmluvy o úvere na bývanie, na ktorú si uplatňuje nárok na daňový bonus zo zvýšenia zaplatenej splátky, **spolu s iným dlžníkom alebo spolu s inými viacerými dlžníkmi** (ďalej len „spoludlžník“), **(A)** priemerný mesačný príjem podľa ustanovenia § 52zzy ods. 4 zákona o dani z príjmov dlžníka spolu so spoludlžníkom nesmie presiahnuť súčin počtu dlžníka a spoludlžníka a 1,6 násobku priemernej mesačnej mzdy zamestnanca podľa ustanovenia § 52zzy ods. 4 zákona o dani z príjmov, **(B)** spoludlžníkovi nárok na daňový bonus zo zvýšenia zaplatenej splátky nevzniká“ (ustanovenie § 52zzy ods. 8 zákona o dani z príjmov).

„Nárok na daňový bonus zo zvýšenia zaplatenej splátky nevzniká daňovníkovi, ktorý je dlžníkom zo zmluvy o úvere na bývanie, ak je súčasne spoludlžníkom z inej zmluvy o úvere na bývanie, na ktorú sa uplatňuje nárok na daňový bonus zo zvýšenia zaplatenej splátky a na daňový bonus na zaplatené úroky podľa ustanovenia § 33a zákona o dani z príjmov v znení účinnom do 31. decembra 2023“ (ustanovenie § 52zzy ods. 9 zákona o dani z príjmov).

B4 Štátny príspevok alebo štátny príspevok pre mladých

„Ak bol daňovníkovi poskytnutý hypotekárny úver na základe zmluvy o hypotekárnom úvere uzatvorenej pred 1. januárom 2018, na ktorý sa uplatňuje štátny príspevok alebo štátny príspevok pre mladých podľa osobitného predpisu, nárok na daňový bonus na zaplatené úroky podľa ustanovenia **(A) § 33a zákona o dani z príjmov v znení účinnom do 31. decembra 2023, (B) podľa ustanovenia § 33a zákona o dani z príjmov v znení účinnom od 1. januára 2024 alebo (C) na daňový bonus zo zvýšenia zaplatenej splátky podľa ustanovení § 52zzy ods. 4 až 12** zákona

o dani z príjmov mu prvýkrát vzniká až v kalendárnom mesiaci nasledujúcom po kalendárnom mesiaci, za ktorý mu poslednýkrát vznikol nárok na štátny príspevok alebo štátny príspevok pre mladých“ (ustanovenie § 52zzy ods. 14 zákona o dani z príjmov).

4. ZÁKON O BANKÁCH

V nadväznosti na nové pravidlá daňového bonusu na zaplatené úroky a z dôvodu potreby úpravy prelomenia bankového tajomstva dochádza v rámci zákona o bankách k úprave poznámky pod čiarou k odkazom 86dl a 86dm a zároveň k úprave ustanovení § 91 ods. 4 písm. ad), § 91 ods. 4 písm. ae) a § 91 ods. 5 zákona o bankách tak, aby sa prelomenie bankového tajomstva dôsledne uplatňovalo, a to aj v súvislosti s povinnosťou bánk a pobočiek zahraničných bánk vydávať nové potvrdenia pre klientov na účely uplatnenia nároku na daňový bonus zo zvýšenia zaplatenej splátky úveru na bývanie.

5. DAŇOVÝ PORIADOK

V dôsledku prijatia nových pravidiel uplatňovania daňového bonusu na zaplatené úroky, prináša novela drobné legislatívno - technické zmeny aj do daňového poriadku.

6. ZÁKON O ÚVEROCH

Novela prináša do zákona o úveroch nové ustanovenia § 26b a § 28d zákona o úveroch.

A) POTVRDENIE PRE ÚČELY UPLATNENIA DAŇOVÉHO BONUSU NA ZAPLATENÉ ÚROKY

„Veriteľ podľa ustanovenia § 2 ods. 1 písm. a) prvého bodu zákona o úveroch okrem stavebnej sporiteľne je na účely uplatňovania daňového zvýhodnenia zo zvýšenia zaplatenej splátky úveru na bývanie podľa ustanovenia § 1 ods. 6 zákona o úveroch z dôvodu nárastu úroku **povinný na požiadanie spotrebiteľa, ktorému bol poskytnutý úver na bývanie podľa ustanovenia § 1 ods. 6 zákona o úveroch, vydať a doručiť tomuto**

spotrebiteľovi potvrdenie na účely podľa osobitného predpisu na tlačive, **ktorého vzor je uvedený v prílohe č. 5**, a to v lehote do 30 kalendárnych dní odo dňa podania žiadosti spotrebiteľom; **toto potvrdenie sa vydáva raz ročne** bezplatne okrem nákladov, ktoré tomuto veriteľovi vznikli vo vzťahu k tretím osobám v súvislosti s doručením tohto potvrdenia spotrebiteľovi“ (ustanovenie **§ 26b** zákona o úveroch).

Vzor vyššie uvedeného potvrdenia je prílohou zákona o úveroch.

B) PRECHODNÉ USTANOVENIA K ÚPRAVÁM ÚČINNÝM OD 1. JANUÁRA 2024

„Príloha č. 4 v znení účinnom **do 31. decembra 2023 sa poslednýkrát** použije na zmluvu o úvere na bývanie podľa ustanovenia **§ 1 ods. 6** zákona o úveroch **uzatvorenú do 31. decembra 2023**“ (ustanovenie **§ 28d ods. 1** zákona o úveroch).

„Príloha č. 4 v znení účinnom **od 1. januára 2024 sa prvýkrát** použije na zmluvu o úvere na bývanie uzatvorenú podľa ustanovenia **§ 1 ods. 6** zákona o úveroch **najskôr po 31. decembri 2023**“ (ustanovenie **§ 28d ods. 2** zákona o úveroch).

„Ustanovenie **§ 26b zákona o úveroch v znení účinnom od 1. januára 2024 sa použije** na zmluvu o úvere na bývanie podľa ustanovenia **§ 1 ods. 6** zákona o úveroch pri uplatňovaní daňového zvýhodnenia zo zvýšenia zaplatenej splátky úveru na bývanie z dôvodu nárastu úroku podľa osobitného predpisu **za zdaňovacie obdobie roka 2023**“ (ustanovenie **§ 28d ods. 3** zákona o úveroch).

Novela nadobudla účinnosť dňa **01. januára 2024.**

Publikované dňa 29.01.2024.

ZÁKON O DOROVNÁVACEJ DANI A NOVELA DAŇOVÉHO PORIADKU

1. CIEĽ ZÁKONA O DOROVNÁVACEJ DANI

S cieľom obmedziť daňovú konkurenciu štátov v oblasti nízkeho efektívneho zdanenia príjmov právnických osôb a **zabezpečiť, aby podniky, ktoré sú súčasťou veľkých nadnárodných skupín, platili spravodlivý podiel dane bez ohľadu na to, kde pôsobia**, bol Národnou radou Slovenskej republiky prijatý zákon č. **507/2023** Z. z. o dorovnávej dani na zabezpečenie minimálnej úrovne zdanenia nadnárodných skupín podnikov a veľkých vnútroštátnych skupín (ďalej len „Zákon“) a o doplnení zákona č. **563/2009** Z. z. o správe daní (ďalej len „daňový poriadok“).

2. PREDMET ÚPRAVY A ZÁKLADNÉ POJMY

Predmetom úpravy Zákona je v zmysle ustanovenia § 1 Zákona **(A) dorovnávací daň** na zabezpečenie minimálnej úrovne zdanenia nadnárodných skupín podnikov a veľkých vnútroštátnych skupín, **(B) spôsob platenia a vyberania dorovnávej dane**.

Z pohľadu úpravy základných pojmov odkazujeme na plné znenie Zákona. V ustanovení § 2 Zákona dochádza napríklad definovaniu pojmov **(1) základný subjekt, (2) hlavný materský subjekt, (3) stála prevádzkareň, (4) konsolidovaná účtovná závierka, (5) kontrolný podiel, (6) verejnoprávny subjekt, (7) dôchodkový fond, (8) investičný fond** a mnoho ďalších.

3. ROZSAH PÔSOBNOSTI

„Zákon sa vzťahuje na **(A) základné subjekty** nachádzajúce sa v Slovenskej republike, ktoré sú členmi nadnárodnej skupiny podnikov alebo veľkej vnútroštátnej skupiny, ktorá dosahuje v konsolidovanej účtovnej závierke svojho hlavného materského subjektu **ročné výnosy aspoň 750 000 000 eur**, vrátane výnosov vylúčených subjektov podľa ustanovenia § 3 ods. 3 Zákona, a to v

najmenej **dvoch účtovných obdobiach zo štyroch účtovných období** bezprostredne predchádzajúcich analyzovanému účtovnému obdobiu, **(B) spoločné podniky a subjekty pridružené k spoločnému podniku** podľa

ustanovenia § 26 Zákona založené v Slovenskej republike“ (ustanovenie § 3 ods. 1 Zákona).

„Ak je jedno alebo viac účtovných období zo štyroch účtovných období dlhšie alebo kratšie ako 12 mesiacov, **prahová hodnota výnosov sa pre každé z týchto účtovných období pomerne upraví**“ (ustanovenie § 3 ods. 2 Zákona).

„Ak v ustanovení § 3 ods. 4 Zákona nie je ustanovené inak, Zákon sa **nevzťahuje na vylúčené subjekty, ktorými sú (A) verejnoprávny subjekt, medzinárodná organizácia, nezisková organizácia, dôchodkový fond, investičný fond, ktorý je hlavným materským subjektom, alebo investičný subjekt v oblasti nehnuteľností, ktorý je hlavným materským subjektom, (B) subjekt, ktorého najmenej 95 % hodnoty vlastní priamo alebo prostredníctvom jedného alebo viacerých vylúčených subjektov** jeden, alebo viac subjektov uvedených v písmene a), **okrem subjektov dôchodkových služieb**, a ktorý (1) pôsobí výlučne alebo takmer výlučne s cieľom držby aktív alebo investovania finančných prostriedkov v prospech subjektov uvedených v písmene a), alebo (2) **vykonáva výlučne doplnkové činnosti** k tým, ktoré vykonávajú subjekty uvedené v písmene a), **(C) subjekt, ktorého najmenej 85 % hodnoty vlastní priamo alebo prostredníctvom jedného alebo viacerých vylúčených subjektov jeden alebo viac subjektov** uvedených v písmene a), **okrem subjektov dôchodkových služieb**, ak takmer celý jeho príjem pochádza z podielov na zisku (dividend) alebo zo ziskov, alebo strát vzniknutých v súvislosti s vlastníckym podielom, ktoré sú **vylúčené z výpočtu oprávneného príjmu**

alebo oprávnenej straty podľa ustanovenia § 6 ods. 2 písm. b) a c) Zákona“ (ustanovenie § 3 ods. 3 Zákona).

„Podávajúci subjekt sa môže v súlade s ustanovením § 42 ods. 2 Zákona rozhodnúť, že so subjektom podľa ustanovenia § 3 ods. 3 písm. b) a c) Zákona **nebude zaobchádzať** ako s vylúčeným subjektom“ (ustanovenie § 3 ods. 4 Zákona).

4. UMIESTNENIE ZÁKLADNÉHO SUBJEKTU

Zákon ďalej v ustanovení § 4 upravuje aj problematiku **umiestnenia základného subjektu**. Základným subjektom je pre účely Zákona **(1) subjekt, ktorý je súčasťou nadnárodnej skupiny podnikov alebo veľkej vnútroštátnej skupiny, (2) stála prevádzkareň hlavného subjektu**, ktorý je subjektom nadnárodnej skupiny podnikov podľa prvého bodu“ (ustanovenie § 2 písm. b) Zákona).

Z pohľadu umiestnenia tohto základného subjektu napríklad platí, že „subjekt, iný ako subjekt s prvkom daňovej transparentnosti, sa nachádza v štáte, v ktorom sa považuje za rezidenta na daňové účely na základe miesta vedenia, miesta založenia alebo obdobných kritérií“ (ustanovenie § 4 ods. 1 Zákona). Ak nemožno umiestnenie subjektu určiť podľa uvedených kritérií, **považuje sa za subjekt nachádzajúci sa v štáte, v ktorom bol založený** (ustanovenie § 4 ods. 2 Zákona).

5. VÝPOČET OPRÁVNENÉHO PRÍJMU ALEBO OPRÁVNENEJ STRATY

A) OPRÁVNENÝ PRÍJEM ALEBO OPRÁVNENÁ STRATA

Zákon sa v ustanovení § 5 venuje otázke zadefinovania **oprávneného príjmu alebo oprávnenej straty základných subjektov**, ktorými sa rozumie „zisk alebo strata týchto základných subjektov za príslušné účtovné obdobie **(A) určené podľa účtovného štandardu použitého pri zostavovaní konsolidovanej účtovnej závierky hlavného materského subjektu** pred konsolidačnými úpravami vylučujúcimi vnútroskupinové transakcie a upravené podľa

ustanovení § 6 až 15 Zákona alebo **(B) vykázané v individuálnej účtovnej závierke** podľa osobitného predpisu a upravené podľa ustanovení § 6 až 15 Zákona“ (ustanovenie § 5 Zákona).

Zákon sa v ustanovení § 6 nevyhol ani otázke úpravy **výpočtu oprávneného príjmu alebo oprávnenej straty**. V ustanovení § 6 Zákon upravuje napríklad pojmy **(1) náklad na daň, (2) vylúčená dividenda, (3) vylúčený zisk, (4) zahrnutý zisk alebo strata, (5) asymetrický kurzový zisk alebo asymetrická kurzová strata** a pod.

B) PRINCÍP NEZÁVISLÉHO VZŤAHU A REALIZAČNÝ PRINCÍP

Predmetom Zákona je aj úprava dvoch princípov, ktoré sa v súvislosti s problematikou dorovnávacjej dane uplatňujú.

B1 Princíp nezávislého vzťahu

„Princíp nezávislého vzťahu je princíp, podľa ktorého sa transakcie medzi základnými subjektmi zaznamenávajú s odkazom na podmienky, ktoré by **existovali medzi nezávislými podnikmi pri porovnateľných transakciách a za porovnateľných okolnosti**“ (ustanovenie § 7 ods. 1 Zákona).

„Transakcia medzi základnými subjektmi nachádzajúcimi sa v rôznych štátoch, ktorá nie je zaznamenaná v rovnakej výške vo finančnom účtovníctve oboch základných subjektov alebo ktorá nie je v súlade s princípom nezávislého vzťahu, sa **upraví tak, aby bola v rovnakej výške a v súlade s princípom nezávislého vzťahu**“ (ustanovenie § 7 ods. 2 Zákona).

„Strata z predaja alebo iného prevodu majetku medzi dvomi základnými subjektmi nachádzajúcimi sa v Slovenskej republike, ktorá nie je zaznamenaná v súlade s princípom nezávislého vzťahu, sa upraví na základe princípu nezávislého vzťahu, ak je takáto strata zahrnutá vo výpočte oprávneného príjmu alebo oprávnenej straty“ (ustanovenie § 7 ods. 3 Zákona).

B2 Realizačný princíp

„Podávajúci subjekt sa môže v súlade s ustanovením § 42 ods. 2 Zákona rozhodnúť, že pri výpočte oprávneného príjmu alebo oprávnenej straty základného subjektu sa zisky a straty z ocenenia majetku a záväzkov reálnou hodnotou alebo zníženie hodnoty v konsolidovanej účtovnej závierke za účtovné obdobie určia na základe realizačného princípu, pričom zisky a straty z ocenenia majetku a záväzkov reálnou hodnotou alebo zníženie hodnoty sa z výpočtu oprávneného príjmu alebo oprávnenej straty základného subjektu **vylúčia**“ (ustanovenie § 8 ods. 1 Zákona).

„Účtovná hodnota majetku a záväzkov na účely určenia zisku a straty podľa ustanovenia § 8 ods. 1 Zákona je **účtovná hodnota v čase nadobudnutia majetku alebo vzniku záväzku alebo účtovná hodnota majetku a záväzku k prvému dňu účtovného obdobia**, v ktorom sa rozhodnutie podľa ustanovenia § 8 ods. 1 Zákona prijalo, podľa toho, ktorý deň nastal neskôr“ (ustanovenie § 8 ods. 2 Zákona).

„Rozhodnutie podávajúceho subjektu podľa ustanovenia § 8 ods. 1 Zákona sa uplatňuje na všetky základné subjekty nachádzajúce sa v Slovenskej republike; **to neplatí, ak sa podávajúci subjekt rozhodne obmedziť rozhodnutie len na hmotný majetok základných subjektov alebo len na investičné subjekty**“ (ustanovenie § 8 ods. 3 Zákona).

„V účtovom období, v ktorom sa rozhodnutie podľa ustanovenia § 8 ods. 1 Zákona prestane uplatňovať, sa suma rovnajúca sa rozdielu medzi reálnou hodnotou majetku a záväzku a účtovnou hodnotou majetku a záväzku k prvému dňu účtovného obdobia, v ktorom sa rozhodnutie prestane uplatňovať, **zahrnie do výpočtu oprávneného príjmu alebo oprávnenej straty základných subjektov, ak reálna hodnota prevyšuje účtovnú hodnotu alebo sa z výpočtu odpočíta, ak účtovná hodnota prevyšuje reálnu hodnotu**“ (ustanovenie § 8 ods. 4 Zákona).

Zákon v ďalších ustanoveniach upravuje napríklad (1) priradenie zisku z predaja nehnuteľného majetku (ustanovenie § 9 Zákona), (2) dohodu o vnútrogrupinovom financovaní (ustanovenie § 10 Zákona), (3) úpravy pre špecifické sektory (ustanovenie § 11 Zákona), (4) príjem z medzinárodnej námornej dopravy (ustanovenie § 12 Zákona), (5) rozdelenie oprávneného príjmu alebo oprávnenej straty medzi hlavný subjekt a stálu prevádzkareň (ustanovenie § 13 Zákona), (6) priradenie oprávneného príjmu alebo oprávnenej straty subjektu s prvkom daňovej transparentnosti (ustanovenie § 14 Zákona), či (7) subjekt s prvkom daňovej transparentnosti, ktorý je hlavným materským subjektom (ustanovenie § 15 Zákona).

Vzhľadom na komplexnosť a obsahovú rozsiahlosť predmetných ustanovení, odkazujeme aj na plné znenie Zákona.

6. VÝPOČET UPRAVENÝCH ZAHRNUTÝCH DANÍ

Vo svojej tretej časti sa Zákon dotýka otázky výpočtu upravených zahrnutých daní.

A) UPRAVENÉ ZAHRNUTÉ DANE

V úvode tretej časti sa Zákon venuje **sume upravených zahrnutých daní základného subjektu za príslušné účtovné obdobie**, ktorou sa rozumie „suma zahrnutých daní vykázaných v zisku alebo strate základného subjektu z finančného účtovníctva ako splatné náklady na daň z príjmov za príslušné účtovné obdobie (A) **upravená o položky zvyšujúce a znižujúce zahrnuté dane** za príslušné účtovné obdobie podľa ustanovenia § 17 Zákona, (B) **upravená o sumu upravenej odloženej dane z príjmov** podľa ustanovenia § 18 Zákona, (C) **zvýšená alebo znížená o zahrnuté dane vykázané vo vlastnom imaní alebo v inom úplnom výsledku základného subjektu** v súvislosti so sumami zahrnutými vo výpočte oprávneného príjmu alebo oprávnenej straty základného subjektu, ak sú tieto sumy predmetom dane z príjmov podľa osobitného predpisu“ (ustanovenie § 16 ods. 1 Zákona).

Predmetom úpravy tretej časti Zákona sú okrem iného aj (1) položky zvyšujúce zahrnuté dane a znižujúce zahrnuté dane (ustanovenie § 17 Zákona), (2) upravená odložená daň z príjmov (ustanovenie § 18 Zákona), (3) priradenie zahrnutých daní vybraným základným subjektom (ustanovenie § 19 Zákona), (4) úpravy zahrnutých daní v predchádzajúcich účtovných obdobiach a zmeny sadzby dane (ustanovenie § 20 Zákona).

7. VÝPOČET EFEKTÍVNEJ SADZBY DANE A DOROVNÁVACEJ DANE

Štvrtá časť Zákona patrí ustanoveniam, upravujúcim najmä výpočet efektívnej sadzby dane a výpočet dorovnávejacej sadzby dane.

A) VÝPOČET EFEKTÍVNEJ SADZBY DANE

„Efektívna sadzba dane za základné subjekty nadnárodnej skupiny podnikov alebo veľkej vnútroštátnej skupiny sa vypočíta za príslušné účtovné obdobie, ak tieto základné subjekty dosiahli za príslušné účtovné obdobie **čistý oprávnený príjem**. Efektívna sadzba dane sa vypočíta s presnosťou na štyri desatinné miesta, pričom štvrtá číslica za desatinnou čiarkou sa upraví podľa číslic, ktoré nasledujú po nej, tak, že zaokrúhľovaná číslica, po ktorej nasleduje číslica menšia ako päť, zostáva bez zmeny a zaokrúhľovaná číslica, po ktorej nasleduje číslica päť alebo číslica väčšia ako päť, sa zväčšuje o jednu. Na výpočet efektívnej sadzby dane sa použije tento vzorec:

Efektívna sadzba dane

=

suma upravených zahrnutých daní základných subjektov : čistý oprávnený príjem základných subjektov.

Z hľadiska vysvetlenia vyššie uvedeného vzorca je potrebné podotknúť, že „**suma upravených zahrnutých daní základných subjektov** je súčet súm upravených zahrnutých daní všetkých základných subjektov vypočítaných za každý základný subjekt podľa ustanovení § 16 až 20

Zákona, čistý oprávnený príjem základných subjektov je kladný rozdiel medzi oprávneným príjmom všetkých základných subjektov vypočítaný podľa ustanovení § 5 až 15 Zákona za každý základný subjekt a oprávnenou stratou všetkých základných subjektov vypočítanou podľa ustanovení § 5 až 15 Zákona za každý základný subjekt“ (ustanovenie § 21 ods. 1 Zákona).

B) VÝPOČET DOROVNÁVACEJ DANE

„Ak efektívna sadzba dane za základné subjekty nadnárodnej skupiny podnikov alebo veľkej vnútroštátnej skupiny je **nižšia ako minimálna sadzba dane**, vypočíta sa percentuálna sadzba dorovnávejacej dane a suma dorovnávejacej dane týchto základných subjektov“ (ustanovenie § 22 ods. 1 Zákona).

„Na výpočet percentuálnej sadzby dorovnávejacej dane za základné subjekty za príslušné účtovné obdobie sa použije tento vzorec:

Percentuálna sadzba dorovnávejacej dane

=

minimálna sadzba dane - efektívna sadzba dane.

V nadväznosti na uvedené tiež platí, že „**minimálna sadzba dane** je sadzba dane vo výške podľa ustanovenia § 2 písm. aj) Zákona, **efektívna sadzba dane** je sadzba dane vypočítaná podľa ustanovenia § 21 Zákona (ustanovenie § 22 ods. 2 Zákona).

Zákon v ustanovení § 22 upravuje aj vzorec na výpočet (1) dorovnávejacej dane za základné subjekty za príslušné účtovné obdobie, (2) nadmerného zisku za základné subjekty za príslušné účtovné obdobie pri kladnej sume, (3) dorovnávejacej dane každého základného subjektu za príslušné účtovné obdobie.

8. SPOLOČNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Zákon ďalej zastrešuje aj oblasť (1) osobitných pravidiel týkajúcich sa reštrukturalizácie podnikov (ustanovenia § 33 až § 35 Zákona) a (2) správy dorovnávejacej dane (ustanovenia § 36 až 43 Zákona).

Na záver si však dovoľujeme pristať sa pri **spoločných, prechodných a záverečných ustanoveniach** Zákona, ktorých súčasťou je aj úprava **(A) daňového zaobchádzania s odloženými daňovými pohľadávkami, odloženými daňovými záväzkami a prevedeným majetkom v prechodnom roku (ustanovenie § 44 Zákona) a (B) meny výpočtu dorovnávej dane a prepočtu mien (ustanovenie § 45 Zákona).**

A) DAŇOVÉ ZAOBCHÁDZANIE S ODLOŽENÝMI DAŇOVÝMI POHLADÁVKAMI, ODLOŽENÝMI DAŇOVÝMI ZÁVÄZKAMI A PREVEDENÝM MAJETKOM V PRECHODNOM ROKU

„Pri určovaní efektívnej sadzby dane v prechodnom roku a za každé nasledujúce účtovné obdobie nadnárodná skupina podnikov alebo veľká vnútroštátna skupina **zohľadní všetky odložené daňové pohľadávky a odložené daňové záväzky**, ktoré sú vykázané alebo zverejnené vo finančných výkazoch všetkých základných subjektov za prechodný rok“ (ustanovenie **§ 44 ods. 1** Zákona).

„**Odložené daňové pohľadávky a odložené daňové záväzky** sa zohľadňujú pri minimálnej sadzbe dane a sadzbe dane podľa osobitného predpisu **podľa toho, ktorá z nich je nižšia**. Odložená daňová pohľadávka, ktorá sa vykazala pri nižšej sadzbe dane, ako je minimálna sadzba dane, sa môže zohľadniť pri minimálnej sadzbe dane, ak daňovník preukáže, že odložená daňová pohľadávka je prisúditelná oprávnenej strate, pričom na **vplyv akejkoľvek úpravy ocenenia alebo úpravy vykázania vo finančnom účtovníctve v súvislosti s odloženou daňovou pohľadávkou sa neprihliada**“ (ustanovenie **§ 44 ods. 2** Zákona).

B) MENA VÝPOČTU DOROVNÁVEJ DANE A PREPOČET MIEN

„Na účely určenia meny pri výpočte efektívnej sadzby dane a dorovnávej dane sa vykazovanou menou rozumie **mena, ktorá sa používa pri zostavení konsolidovanej účtovnej závierky**

nadnárodnej skupiny podnikov alebo veľkej vnútroštátnej skupiny“ (ustanovenie § 45 ods. 1 Zákona).

Základné subjekty, ktoré uplatňujú postup podľa ustanovenia **§ 5 Zákona (A) písm. a), vykonajú výpočet efektívnej sadzby dane a dorovnávej dane vo vykazovanej mene, (B) písm. b), vykonajú výpočet efektívnej sadzby dane a dorovnávej dane v eurách“ (ustanovenie § 45 ods. 2 Zákona).**

„Na prepočet dorovnávej dane v cudzej mene na eurá sa použije **priemer z priemerných mesačných referenčných výmenných kurzov** určených a vyhlásených Európskou centrálnou bankou alebo Národnou bankou Slovenska za kalendárne mesiace, za ktoré sa podáva daňové priznanie“ (ustanovenie **§ 45 ods. 3** Zákona).

„**Ak vykazovanou menou je cudzia mena, prahové hodnoty podľa Zákona sa prepočítajú na eurá priemerným referenčným výmenným kurzom** určeným a vyhláseným Európskou centrálnou bankou alebo Národnou bankou Slovenska za mesiac december kalendárneho roka, ktorý predchádza analyzovanému účtovnému obdobiu“ (ustanovenie **§ 45 ods. 4** Zákona).

9. DAŇOVÝ PORIADOK A ÚČINNOSŤ ZÁKONA

Zákonom dochádza aj k doplneniu **daňového poriadku**, a to doplnením poznámky pod čiarou, k odkazu 1, do ktorého sa po novom dopĺňa odkaz práve na Zákon.

Zákon nadobudol účinnosť **31. decembra 2023**.

Publikované dňa 29.01.2024.

BITCOIN DOVŔŠIL 15 ROKOV

Všetko najlepšie k narodeninám! Kto ho vlastne vytvoril? Je možné ukradnuté Bitcoinu navrátiť vlastníkovi?

Bitcoin a s ním súvisiaci blockchain je bezpochyby jedným z najvýznamnejších vynálezov 21. storočia. Jeho utajený tvorca bol však dlho predmetom špekulácii a hádaniek, ktoré sa podarilo objasniť až vďaka niektorým súdnym konaniam.

Bitcoin vznikol vytvorením prvého bloku v blockchaine, tzv. genesis bloku, dňa 3. januára 2009. Do tohto prvého bloku bol zapísaný text „The Times 03/Jan/2009 Chancellor on brink of second bailout for banks“ (Noviny The Times, 3.1.2009 Kancelár na pokraji druhého odškodnenia pre banky). Názov novinového článku slúži ako časová pečiatka, potvrdzujúca presný deň, kedy Bitcoin vznikol.

1. Kto je Satoshi Nakamoto?

Autor a tvorca blockchainu a Bitcoinu je tajomná osoba s menom Satoshi Nakamoto. Dlhoročné špekulácie, kto sa za týmto pseudonymom skrýva, pomohli objasniť, ako inak, právnici.

Viaceré osoby spĺňali predpoklady, aby boli schopné vytvoriť niečo ako Bitcoin, no skoro všetci odmietli, že by mali niečo so Satoshi spoločné. Okrem dvoch pánov, ktorí naopak tvrdia, že sú súčasťou trojčlenného tímu, ktorý vystupoval pod menom Satoshi Nakamoto.

Hlavnou osobou tímu má byť pán Dr. Craig Steven Wright. Ďalším členom tímu mal byť dnes už zosnulý pán Dave Kleinman a tretou osobou má byť pán Phil Wilson.

Ako to všetko vyplávalo na povrch: po smrti Dave Kleinmana v apríli 2013 jeho brat Ira našiel mnohé e-maily, ktoré si medzi sebou posielali Craig Wright a Dave Kleinman. Z týchto e-mailov vyplývalo, že obaja boli členmi tímu, ktorý vytvoril Bitcoin.

2. Tvorcovia Bitcoinu boli v skutočnosti traja

Vo februári 2014 napísal Craig Wright email Louisovi Kleinmanovi, otcovi zosnulého Dave Kleinmana, v ktorom píše:

On Tuesday, February 11, 2014 6:23 PM, Craig S Wright <craig.wright@hotwirepe.com> wrote:

Hello Louis,
Your son Dave and I are two of the three key people behind Bitcoin:
<https://bitcoin.org/>
<http://www.motherjones.com/politics/2013/04/what-is-bitcoin-explained>

If you have any of Dave's computer systems, you need to save a file named "wallet.dat". I will explain what this is later. Please understand, I do not seek anything other than to give you information about your son.

Know also that Dave was a key part of an invention that will revolutionise the world:
<http://techcrunch.com/2014/02/10/bitcoin-wins-best-technology-achievement-but-satoshi-doesnt-show/>

I will talk to you again soon.

When I can, I will let you know much more of Dave. I will also help you recover what Dave owned.

I will let you know when I am in the USA,

Dr. Craig S Wright GSE LLM
Chief Executive Officer
Hotwire Preemptive Intelligence (Group)
Mobile: + 61.417.683.914
craig.wright@hotwirepe.com

Výslovne v e-maile Craig píše, že Bitcoin vytvorili traja tvorcovia, a dvaja z nich sú on, Craig, a Dave Kleinman. Neskôr Craig na súde o treťom účastníkovi uviedol, že vlastne ani nepozná jeho meno, iba akýsi pseudonym.

Louis Kleinman mal vtedy 94 rokov, preto sa záležitosti uchoпил brat Dave Kleinman, Ira Kleinman. Ira Kleinman neskôr najmä v dôsledku tohto e-mailu zažaloval Craiga Wrighta, aby zaplatil do dedičstva po Daveovi Kleinmanovi polovicu všetkých prvých Bitcoinov, ktoré boli vytážené na začiatku celého blockchainu a mohli patriť iba tvorcovi blockchainu - Satoshiemu Nakamotovi, čiže tým osobám, ktoré sa za jeho pseudonymom skrývali.

Hoci Craig Wright v súdnom spore s Irom Kleinmanom tvrdil a stále vehementne tvrdí, že on sám a jediný je tvorcem Bitcoinu, žalobca predložil viaceré e-maily a správy medzi Daveom a Craigom, v ktorých Craig Wright potvrdil, že Dave Kleinman bol jeho partnerom a najlepším priateľom, a že Bitcoin vytvárali spolu.

Účasť Daveho Kleinmana pri tvorbe Bitcoinu je na základe súdnych dokumentov nesporná, a aj keď Ira Kleinman nevedel preukázať spoluvlastníctvo Daveho Kleinmana vo vzťahu k prvým vytáženým Bitcoinom a súd preto nepotvrdil vlastníctvo Dave Kleinmana k prvým vytáženým Bitcoinom, je zrejmé, že Dave Kleinman sa na tvorbe Bitcoinu podieľal, a je nespornou súčasťou teamu Satoshi.

Počas súdneho sporu Craig mnohokrát potvrdil, že na tvorbe Bitcoinu pracoval spolu s Dave Kleinmanom, pričom potvrdil, že to bol najmä Dave, kto písal e-maily v mene Satoshi Nakamota.

3. Kto je tretím členom teamu Satoshi?

Craig nikdy neuviedol jasne, kto bol tretím členom teamu Satoshi. V súdnych dokumentoch vieme zistiť, že podľa Craiga tretím členom teamu bol akýsi tajný štátny zamestnanec bezpečnostných zložiek USA, ktorého nepozná po mene, iba pod pseudonymom, a údajne sa tento prestal o Bitcoin zaujímať už v roku 2007. To znie skôr akoby Craig slušne povedal: viem, ale nepoviem.

4. Nástup Phila Wilsona

Ďalšie svetlo do vylúštenia záhady uviedol Phil Wilson, ďalší šikovný programátor. Podľa jeho web stránky vu.hn je to práve on, kto vyriešil dva základné problémy blockchainu, a to problém dvojitého míňania a problém byzantských generálov (k obom sa ešte vrátíme).

Je potrebné uviesť, že Craig Wright vehementne popiera účasť Phila na tvorbe Bitcoinu, a vyjadruje sa veľmi škaredo na jeho adresu.

Phil na svojej web stránke a v niekoľkých rozhovoroch vysvetľuje svoju verziu udalostí, a to veľmi detailne.

Údajne ho Craig a Dave oslovili s prosbou o pomoc niekedy v roku 2008, pretože Craig a Dave nevedeli vyriešiť oba uvedené základné problémy, spojené s budúcim Bitcoinom. Phil im najprv nevedel pomôcť a ukončil s nimi spoluprácu.

Po niekoľkých týždňoch ho však niečo napadlo, a ozval sa Craigovi späť, pričom naznačil, ako sa dajú oba základné problémy vyriešiť. A Phil vtedy údajne ponúkol Craigovi, že to bude teraz jeho (Philov) projekt, na ktorom bude Craig spolupracovať, pretože je odlišný od pôvodného projektu, s ktorým ho Craig predtým oslovil.

Všetci traja, Phil, Craig a Dave mali pracovať stále v utajení, pretože Craig pôvodne chcel vytvoriť Bitcoin ako platobný nástroj pre online kasína, nakoľko prevádzkovatelia kreditných kariet nechceli dovoliť ich používanie v online kasínach a klienti nemali ako platiť online, keď chceli gamblovať.

Následne údajne Phil vyriešil oba hlavné problémy Bitcoinu.

5. Problém byzantských generálov

V byzantskom období existovalo množstvo mestských štátov, ktoré spolu vytvárali dočasné aliancie, aby ovládli susedné mestá. Keď sa viacerí generáli z miest tvoriacich alianciu vybrali na vojenské ťaženie proti ďalšiemu susednému mestu, mali jednu veľkú dilemu: toto susedné mesto bolo vždy veľmi dobre opevnené, preto ho mohli dobyť iba vtedy, ak zaútočili všetci naraz. Ak čo len jeden generál svoje vojská stiahol, obrancovia zničili armády ostatných generálov a ich mestá boli vydané na pospas generálovi, ktorý sa rozhodol nezaútočiť.

Vždy sa preto všetci generáli museli navzájom informovať, či nasledujúci deň budú útočiť alebo nie. Každý generál však poslal správu iba najbližšiemu susedovi, a ten ju mohol zmeniť a tak poslať ďalej. Preto si generáli nemohli byť naozaj istí, či všetci naraz naozaj na druhý deň zaútočia, aj keď to správy všetkých generálov tvrdili.

Podobný problém má aj Bitcoin. Ak by niekto mohol zmeniť informáciu zapísanú v blockchaine, tak by sa touto zmenou mohol stať vlastníkom Bitcoinov niekto iný, ako ten, kto ich pôvodne vlastnil. Ak by vlastníctvo mala verifikovať nejaká centrálna autorita, tak by táto autorita alebo jej zamestnanci

mohli manipulovať vlastníctvo Bitcoinov, ako by chceli.

Phil uviedol elegantné riešenie tohto problému: Všetky údaje by boli zapísané do reťaze blokov, v ktorej každý nový článok by bol „podpísaný“ pomocou údajov všetkých predchádzajúcich článkov reťaze. Ak by niekto zmenil čo len jeden údaj niekde v reťazi, každý by to hneď zistil, pretože výsledok „podpisu“ by bol iný ako v pôvodnej reťazi.

A tak vznikol blockchain, ktorého aktuálnu kópiu má každý jeden účastník trhu, takže nikto nemôže zmeniť ani jeden kúsok zapísanej informácie. Takéto riešenie je skutočne „peer to peer“, čiže bez potreby jedinej verifikačnej autority. Každý účastník je verifikačnou autoritou sám sebe.

Takto si každý generál môže pozrieť všetky správy všetkých generálov a verifikovať, že neboli zmenené, pretože každý generál má kópiu všetkých správ a všetky kópie všetkých správ u susedných generálov musia byť rovnaké. Ak by neboli, generál nebude útočiť, pretože vie, že správy boli zmenené.

6. Problém dvojitého miňania

Problém dvojitého miňania spočíva v tom, že ak dvaja účastníci naraz vytiažia nový Bitcoin, tak každý z nich by mohol overiť prevod nejakého iného konkrétneho Bitcoinu v prospech dvoch rôznych osôb, takže by ho bolo možné minúť dvakrát, hoci existuje iba raz.

Phil uviedol ďalšie elegantné riešenie aj tohto problému: ak by dvaja účastníci vytiažili naraz nový blok Bitcoinov, tak zostane existovať a zapísaný do blockchainu bude iba jeden z nich, a to ten, na základe ktorého niekto vytiaži ešte jeden ďalší blok Bitcoinu. Vyhrá teda tá verzia blockchainu, ktorá bude najdlhšia v danom okamihu.

Toto riešenie je veľmi krásne a jednoduché. Na svojej web stránke Phil aj uvádza diskusiu, v ktorej uviedol dôkaz, že táto metóda je funkčná a nedá sa hacknúť. Pätnásťročná existencia Bitcoinu dala tomuto riešeniu za pravdu. Žiaden Bitcoin nebol minutý dvakrát, hoci iste to mnohí skúšali.

7. Phil Wilson nevie svoju účasť v teame Satoshi verifikovať

Phil na svojej web stránke uvádza, prečo nevie ponúknuť žiaden dôkaz toho, že bol súčasťou teamu Satoshi.

Keď v októbri 2013 FBI chytila prevádzkovateľa internetového trhoviska Silk Road, Rossa Ulbrichta, obvinila ho s terorizmu, pretože umožnil na svojom trhovisku obchodovať s drogami, zbraňami a aj s nájomnými vraždami. Na Silk Road sa platilo práve s Bitcoinmi. Rossa Ulbrichta odsúdili na trojnásobné doživotie.

Phil sa údajne zľakol, že ako spoluvorca Bitcoinu by mohol byť spoluzodpovedný za všetko, čo sa na Silk Road a ďalších ilegálnych trhoviskách dialo. Preto údajne vymazal všetky dáta, ktoré ho spájali s projektom Bitcoin, vrátane niekoľko tisíc Bitcoinov, ktoré vytiažil počas svojho života.

Z rovnakého dôvodu Craig Wright odmietol preukázať, že ako tvorca Bitcoinu môže previesť prvé vytiažené Bitcoin, tie, ktoré sú zapísané na začiatku blockchainu. Ak by to urobil, tak by to bol nesporný dôkaz, že disponuje kľúčmi z peňaženky, ktorá obsahuje tie Bitcoin, ktoré mohol vytiažiť iba tvorca Bitcoinu, vystupujúci pod pseudonymom Satoshi Nakamoto. No aj Craig sa bojí, že by mohol nieť pred zákonom zodpovednosť za použitie Bitcoinov v ilegálnych aktivitách ako jeho tvorca, a preto verejne odmietol tento prevod urobiť, hoci ho za to celá komunita vysmiala a pôvodne ho považovala za podvodníka.

Craig však, na rozdiel od Phila, preukázal, že vie podpísať e-maily s tajným kľúčom Satoshiho Nakamotu. Použitie tohto kľúča preukazuje, že Craig mohol písať e-maily podpísané Satoshi Nakamotom, čo by nebolo možné, keby nebol súčasťou teamu Satoshi.

8. Dôkaz účasti Phila Wilsona prostredníctvom stylometrie

Na internete je množstvo e-mailov, o ktorých nie je pochybnosť, že ich napísala osoba pod pseudonymom Satoshi Nakamoto. Taktiež, autor Základného dokumentu Bitcoinu (White paper of Bitcoin) je rovnaká osoba.

Preto je možné porovnať texty týchto e-mailov a Základného dokumentu s textami, o ktorých je zrejmé, že ich napísal Phil Wilson, Craig Wright, alebo iný domnelý člen teamu Satoshi. Tieto texty je možné podrobiť stylometrickej analýze, ktorá určí, či autori dvoch textov sú jedna a tá istá osoba alebo sa jedná o rôzne osoby.

Autor týchto riadkov urobil stylometrickú analýzu textov Satoshiho e-mailov, Satoshiho Základného dokumentu a porovnal ich s analýzou textov od Phila Wilsona, Craiga Wrighta, ako aj ďalších autorov, považovaných za možných členov teamu Satoshi.

Výsledok získaný prostredníctvom algoritmu Naive Bayes, v ktorom sa porovnávalo použitie 50 najpoužívanejších slov v Satoshiho textoch, priniesol nasledovný výsledok:

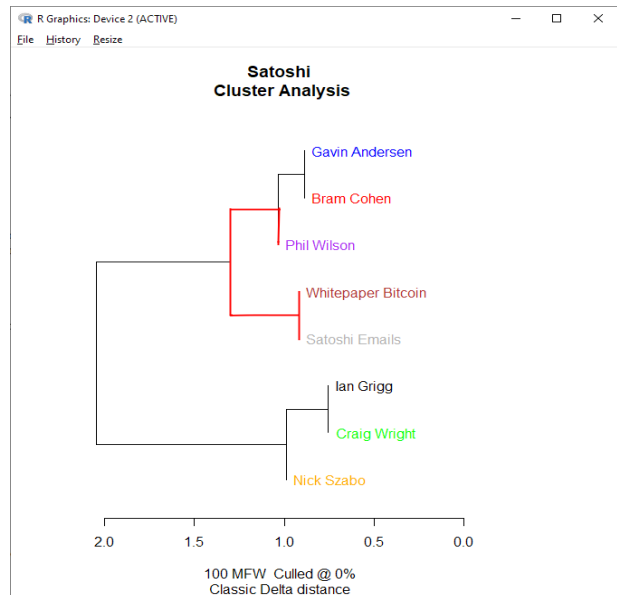
1	Whitepaper	-13 852
2	Phil Wilson	-14 306
3	Gavin Andresen	-14 415
4	Bram Cohen	-14 489
5	Craig Wright	-15 089
6	Ian Grigg	-15 320
7	Nick Szabo	-15 394

Z tabuľky je zrejmé, že najpravdepodobnejší autor Základného dokumentu (White paper) a Satoshiho e-mailov je Phil Wilson. Hodnoty zodpovedajúce ich textom sú si navzájom najbližšie.

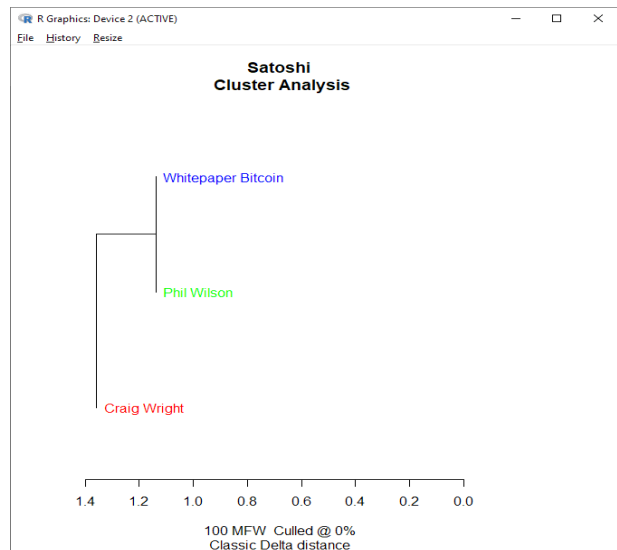
Urobili sme aj analýzu prostredníctvom špeciálneho programu, vytvoreného na stylometrickú analýzu textov s označením Stylo od autorov Maciej Eder, Jan Rybicki, Mike Kestemont, Steffen Pielstroem, ktorý je k dispozícii [na](#)

[stiahnutie](#). Jedná sa o jeden z najlepších a najštandardnejších programov používaných na stylometrickú analýzu vôbec.

Výsledok je taktiež jednoznačný:

Texty Satoshiho a texty Phila Wilsona sú si najbližšie, takže aj pravdepodobnosť, že sa jedná o rovnakého autora, je veľmi vysoká.

Stylometrická analýza preukazuje, že ak by aj Phil Wilson nebol autorom Whitepaperu a Satoshiho e-

mailov, tak potom Craig Wright ich autorom nie je určite.

V texte Základného dokumentu sú za každou bodkou na konci vety dve medzery. Tak isto je napísaná web stránka Phila Wilsona, vraj sa to naučil na kurze písania beletrie. Dve medzery za každou bodkou sme však nevedeli nájsť v žiadnom texte uvedených autorov, ktorý bol publikovaný pred vytvorením Bitcoinu. Ak by sa takýto text našiel, a patril by či už Philovi Wilsonovi, Craigovi Wrightovi alebo Davemu Kleinmanovi, bola by pravdepodobnosť jeho autorstva Bitcoinového Základného dokumentu veľmi vysoká.

9. Craig Wright prekročil tieň Satoshi Nakamota

Krátko po odstúpení Satoshiho Nakamota z vývoja Bitcoinu, prevzala vývoj Bitcoinu komunita nadšencov, ktorí disponovali potrebnými znalosťami.

Bitcoin nadobudol obrovskú popularitu a jeho hodnota „vyrazila dekel“.

To však spôsobilo, že použitie Bitcoinu bolo veľmi pomalé. Pôvodný Bitcoinový blockchain mal iba malé pamäťové miesto na uloženie transakcií, ktorými sa Bitcoinov prevádzali, a to 1 MB. Preto každých 10 minút, keď bol vytiažený nový blok Bitcoinov, iba veľmi málo transakcií mohlo byť zapísaných do tohto bloku a tým verifikovaných. Až verifikáciou a zápisom do blockchainu je prevod - transakcia s Bitcoinami dokončená. Niektoré prevody preto trvali aj 3-4 hodiny.

Craig Wright, už podpísaný svojím menom, navrhol, aby blockchain bol modifikovaný, a aby bolo zväčšené miesto na uloženie transakcií, čím by sa prevody Bitcoinu znovu mohli robiť v reálnom čase, okamžite.

Komunita developerov však rozhodla, že sa blockchain meniť nebude.

Craig Wright bol rozhodnutím developerov sklamaný, priam rozčúlený. Vytvoril svoju vlastnú verziu Bitcoinu a nazval ju Bitcoin Satoshi Vision

(BSV). Iná skupina developerov vytvorila tiež svoju verziu a nazvali ju Bitcoin Cash. Obe tieto nové verzie vznikli rozvetvením pôvodného blockchainu, pričom pôvodná verzia blockchainu s pôvodnými Bitcoinmi stále zostala existovať.

Dnes, s odstupom času, vieme s určitosťou povedať, že vytvorenie BSV bolo skutočne správnym krokom. BSV umožňovala veľmi ľahko zapísať a verifikovať prevody tisícok transakcií pri vytvorení každého nového bloku (čo sa stáva raz za asi 10 minút). Taktiež umožňoval BSV používanie smartkontraktov, rovnako ako konkurenčný blockchain na báze virtuálnej meny Ethereum.

Craig však začal na verejnosti vystupovať veľmi arogantne, prehlasujúc sa za jediného tvorca Bitcoinu a jediného skutočného Satoshiho. Každého veľmi tvrdo poučoval o svojej pravde a o svojich názoroch. V komunite to vyvolalo veľa nevhôl a veľmi rýchlo BSV delistovali zo všetkých veľkých búr obchodujúcich s kryptomenami.

Čas však plynul a ukázal, že Craigh Wright mal pravdu. V roku 2017 developeri implementovali zmenu blockchainu pre Bitcoin v zmene označenej ako SegWit (Segregated Witness oddelený svedok). V dôsledku tejto zmeny Bitcoin a jeho blockchain tiež obsahuje obe výhody, ktoré mal BSV: (i) rýchlosť zápisu transakcií a (ii) možnosť použitia Smartkontraktov.

Dnes je Craig Wright platným členom odbornej komunity, jeho názory sú považované za dôležité, a to nie preto, že je tvorcom Bitcoinu, ale preto, že jeho znalosti a návrhy sú veľmi dobré.

10. Craig Wright a súdne spory v šedej zóne

Craig je účastníkom viacerých veľmi zaujímavých súdnych sporov. Asi najdôležitejší z nich je ten, v ktorom [žaluje](#) prostredníctvom svojej firmy Tulip Trading Limited komunitu developerov blockchainu Bitcoinu.

V roku 2020 totiž Craigovi niekto ukradol kľúč, ktorý je potrebný na disponovanie s asi 111.000 BTC. Nie sú to BTC, ktoré pôvodne vytiažil Satoshi Nakamoto, ale sú to Bitcoinov, ktoré Craig kúpil za

inú virtuálnu menu, získanú od istého online kasína za svoje služby. Kľúč bol zašifrovaný, takže zlodej nevie s týmito BTC narábať, alebo nechce a čaká na príležitosť.

Craig v súdnom spore tvrdí, že komunita developerov, ktorí sa starajú o rozvoj blockchainu, má voči vlastníkom Bitcoinov fiduciárne povinnosti. Sú teda zodpovední starať sa o záujmy Craiga a iných vlastníkov Bitcoinov. Čiže, inými slovami, majú zabezpečiť, aby Craigovi a ani iným vlastníkom Bitcoinov tieto nemohol nikto ukradnúť, a ak ich aj niekto ukradol, majú developeri zabezpečiť, aby sa Craigovi vrátila držba týchto ukradnutých, no stále vlastnených Bitcoinov.

Najvyšší súd vo Veľkej Británii prijal žalobu na ďalšie konanie s odôvodnením, že developeri zrejme majú fiduciárne povinnosti, čo bude potrebné v súdnom konaní preveriť.

Tento súdny spor už dnes inšpiruje zákonodarcov nielen vo Veľkej Británii, aby zákonne zakotvili postavenie developerov blockchainu a ich povinnosti vo vzťahu k vlastníkom virtuálnej meny.

Ak bude Craig v spore úspešný, tak bude zrejmé, že držba a vlastníctvo virtuálnej meny sú dve oddelené veci, takže možnosť vlastníctva virtuálnej meny bude súdne potvrdená. Vlastníctvo potom nebude naviazané na držbu príslušných hesiel alebo kľúčov, ako je tomu v praxi dnes. A vlastník sa bude môcť domáhať ako navráteniu dispozície a držby virtuálnej meny, tak aj náhrady škody, ak niekto poruší svoje fiduciárne alebo iné zákonné povinnosti.

Druhým efektom bude povinnosť alebo aspoň nevyhnutnosť evidovať vlastníctvo virtuálnej meny mimo blockchainu, čo bude môcť byť preverované štátnymi orgánmi s nebývalými dôsledkami, napríklad daňovými.

11. Slovo na záver

Rozvoj blockchainu a virtuálnych mien sa rozhodne neskončil, a kým preskočí na ďalší stupeň, bude potrebné vyriešiť niektoré právne otázky spojené s

virtuálnymi menami. Najmä otázky vlastníctva, držby, a zodpovednosti tretích osôb, spojených s vývojom blockchainov a virtuálnych mien.

Obchodovanie s virtuálnymi menami sa bude pravdepodobne podobat' viac na obchodovanie s komoditami. No je možné, že jedného dňa úplne nahradia peniaze ako ich poznáme. No to bude už iný príbeh.

Autorom článku je advokát [JUDr. Mag. Ján Čarnogurský](#)

Publikované dňa 03.01.2024

Informácie uvedené v bulletine ULC Čarnogurský PRO BONO nie sú poskytovaním právnych rád. Nemožno z neho odvodzovať žiadne práva ani povinnosti. Materiál obsiahnutý v tomto dokumente je informatívnej povahy a aplikácia vyššie uvedených informácií bude vždy špecifická v závislosti od konkrétnych okolností prípadu. Z uvedených dôvodov pri konkrétnych právnych riešeníach preto vždy odporúčame konzultácie. I keď bulletin nepreberá zodpovednosť za prípadné chyby či nepresnosti, ani za akékoľvek škody vzniknuté z aktivít konaných na základe informácií uvedených v tomto dokumente.

Obsah bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO nie je možné využívať pre účely zisku, ponúkať svojim klientom ako svoj vlastný alebo publikovať bez predchádzajúceho písomného súhlasu spoločnosti ULC Čarnogurský s.r.o. V prípade záujmu o ďalšie informácie alebo o poskytnutie individuálneho poradenstva či konzultácií nás neváhajte kontaktovať.

V prípade, že naďalej nechcete byť adresátom tejto služby, kontaktujte nás na e-mailovej adrese probono@ulclegal.com. Ďakujeme.

V prípade akýchkoľvek otázok kontaktujte, prosím, autora článkov JUDr. Martina Točeka prostredníctvom emailovej adresy jurkovic@ulclegal.com.

© ULC Čarnogurský, 2024